Technische vragen begroting 2025

Datum: 21-10-2024

Fractie Lokaal Heeze-Leende		
Datum		
Onderwerp	Begroting gemeente Heeze-Leende	
Vragen		
1.	Vraag	Is er een plan cq planning wat we wanneer aanpakken en hoe. Hoe kunnen we de raad meer en beter in positie brengen in hun kader stellende en controlerende rol.
	Antwoord	In het presidium wordt een langetermijnagenda (LTA) besproken waarin een planning is ogenomen voor 2025 van de onderwerpen die aan de Raad worden voorgelegd (wat wanneer). Ook de onderwerpen vanuit de begroting worden na vaststelling van de begroting door de ambtelijke organisatie hieraan toegevoegd.
2.	Vraag	Kan het college de raad een overzicht aanreiken van hetgeen we in 2025 concreet willen/gaan realiseren?
	Antwoord	Een en ander is per programma weergegeven in de begroting onder “wat willen bereiken” en “wat gaan we daarvoor doen” en de toelichting daarop.
3.	Vraag	Wat gaan de inwoners van Heeze-Leende concreet zien en ervaren wat er in 2025 opgeleverd gaat worden?
	Antwoord	Zie antwoord 2
4.	Vraag	*Pagina 1 (Duurzaamheid, energietransitie en klimaatverandering)* Gasloos maken van Leenderstrijp, a. Komen we verder in de begroting voor 2025 niet meer tegen. b. Wat is de huidige status? c. Wat doet de Gemeente hiervoor in 2025? d. Welke middelen zijn hiervoor dan beschikbaar?
	Antwoord	De pilot Netbewuste woonwijk is gestart samen met Kernraad Leenderstrijp en de door de Kernraad opgerichte werkgroep. De planning is om halverwege 2025 een eerste opzet te hebben van een energiesysteem. De kosten voor het project worden betaald uit de ‘Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid’ (CDOKE). Tot en met 2030 ontvangen gemeenten de CDOKE gelden.
5.	Vraag	*Pagina 1 (Duurzaamheid, energietransitie en klimaatverandering)* Doorgepakt met 1 van de 2 nieuwe gebiedsvisies en de gebiedsvisie Paaldijk wordt geborgd in het omgevingsplan. Rare omschrijvingen, we hebben sinds 2024 voor onze gehele gemeente een omgevingsvisie vastgesteld, a. daaronder zouden toch omgevingsplannen worden vast gesteld? b. Nu gebiedsvisies?

		c. De gebiedsvisie Paaldijk-Renheide zal worden geborgd in het omgevingsplan, welk omgevingsplan? d. De Raad is tot nu toe helemaal niet meegenomen in de gebiedsvisie van Paaldijk en Renheide, voldoet deze visie dan straks wel aan de visie van de Raad?
	Antwoord	De gemeenteraad heeft in het raadsprogramma doelen gesteld voor transitie landelijk gebied (TLG). De nadruk lag op een integrale benadering voor de lange termijn waarbij nadrukkelijk in gesprek moet worden gegaan met bewoners, ondernemers en gebruikers. Dit is in het college uitvoeringsprogramma vertaald in onder andere het opstellen van 3 gebiedsvisies. Het afgelopen jaar is in een intensief traject met bewoners, ondernemers en gebruikers de gebiedsvisie voor het gebied Paaldijk-Renheide vormgegeven. De beleidsopgaven vanuit Rijk, Provincie, Waterschap en gemeente zijn bij het vormgeven van die visie relevante toetsingskaders. Na het vaststellen van de gebiedsvisie is het gebiedsproces niet ten einde. Een van de mogelijkheden is om de keuzes juridisch en planologisch te borgen, implementeren we die in een omgevingsplan voor dit gebied. De visie zal ter vaststelling worden voorgelegd aan de raad en zal passen binnen de omgevingsvisie. Communicatie loopt o.a. via de gemeentelijke website met presentatie etc.
6.	Vraag	*Pagina 3 (Inleiding) Baten, lasten, investeringen*. De omvang van de baten groeit zelfs sneller , en zijn eveneens hoger dan primair begroot. ..... Er is een structureel knelpunt tussen zorgvraag en wat wordt geleverd. De realisatiekracht staat onderdruk waardoor de lasten zich stabiliseren. Zien we kansen en mogelijkheden om dit te doorbreken en hoe dan?
	Antwoord	De regelingen in het sociaal domein kennen allemaal een openeinderegeling. Met andere woorden, zorg dient geleverd te worden ook al staat daar geen directe dekking tegenover. Door de voortgang continue te monitoren kunnen de afwijkingen zo veel mogelijk worden geminimaliseerd.
7.	Vraag	*Pagina 3 (Inleiding) Baten, lasten, investeringen*. Binnen het ruimtelijkdomein valt op dat er steeds minder nieuwe bouwgrondexploitaties zijn opgenomen. .....alhoewel er wel een indicatie is dat bij de Breedvennen een grondexploitatie overwogen wordt. Kunt u dit nader toelichten/uitleggen?
	Antwoord	Zodra er meer duidelijkheid is over de uitbreiding van de Breedvennen zullen wij uw raad voorstellen om hiervoor een nieuwe grondexploitatie te starten. De overige nog lopende grondexploitaties kunnen naar alle waarschijnlijkheid nog in 2024 worden afgesloten omdat de gronden zijn verkocht en alle werkzaamheden betreffende bouw- en woonrijp maken zijn verricht.
8.	Vraag	*Pagina 3 (Inleiding) Verhogen van de voorspelbaarheid*. ..... de wereld van begroting en de wereld van realisatie..... Bij de gemeente Heeze-Leende is er nog een ander aandachtspunt. Het

		overgebleven geld is besteed aan materiele en financiële vaste activa. Kunt u dit nader toelichten/uitleggen?
	Antwoord	Van het totaal aan activa heeft gemeente Heeze-Leende het meest geïnvesteerd in materiële vaste activa. De activa zijde in de balans (bezittingen) bestaat uit vaste activa (89%) en de vlottende activa (11%). Hieruit blijkt dat het overgebleven geld in voorgaande jaren is gebruikt voor investeringen. Onze reserves staan niet op de bank maar zitten in stenen en andere vaste activa.
9.	Vraag	*Pagina 3 (Inleiding) Verhogen van de voorspelbaarheid* Om in deze dynamiek van schurende systemen en vooral dynamische complexe opgaven ..... Wordt ook in de begroting meer en meer rekening gehouden met: Planningen zijn door allerlei invloeden erg dynamisch enz. Hoe denken jullie de raad periodiek op een goede manier geïnformeerd en in positie te houden? (Dit ter voorkoming teleurstellingen op voortgang en realisatie.)
	Antwoord	De raad wordt binnen de momenten van de planning en control cyclus geïnformeerd en indien noodzakelijk vindt aanvullende communicatie plaats op grond van de actieve informatieplicht. Een optie is om bij een (jaarlijkse) slotwijziging de raad mee te nemen in de aanpassingen die vanuit het Rijk in de septembercirculaire worden gecommuniceerd én die zich in de maanden na de 1e bestuursrapportage hebben voorgedaan.
10.	Vraag	*Pagina 9: 26. Onderhoud bermen en sloten*. Bermen van fietspaden zouden gemaaid worden(brandnetels) denk aan onze toeristische gemeente, in 2024 niet merkbaar gerealiseerd. Hoe ziet het plan van aanpak voor 2025 eruit. Is er voldoende budget voor 2025?
	Antwoord	Voor 2025 hebben we voldoende budget om de werkzaamheden uit te voeren. Onze buitendienst maait in samenwerking met een aannemer in de periode Mei t/m Oktober de stroken (ca 100cm breed) langs de bermen drie keer per jaar. Het betreft hier alleen de fietspaden die bij ons in beheer zijn. Wij hebben geen invloed op groenonderhoud langs fietspaden welke beheerd worden door derden.
11.	Vraag	*Pagina 9: 27. Kleine ergernissen* Geen budget voor kleine ergernissen. Vaak ook onderhoudsplichtige zaken. Komt hiermee dan geen aanslag op het budget van het reguliere onderhoud van de openbare ruimte?
	Antwoord	Er is geen budget meer gereserveerd voor kleine ergernissen in de begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 Voor 50% werd het voorheen bekostigd vanuit via dotatie aan de voorziening groot onderhoud wegen en voor 50% vanuit het budget voor onderhoud wegen. Het laten vervallen van 'kleine ergernissen' betekent dus een jaarlijkse korting op de voorziening voor onderhoud wegen. Omdat deze korting gereserveerd is voor de kleine ergernissen zal er feitelijk geen beperking zijn voor de uitvoering van regulier groot onderhoud aan paden en wegen.
12.	Vraag	*Thema openbare orde en veiligheid*.

		De politiecapaciteit is al geruime tijd onder de maat. Hiermee staat ook de inzet van BOA capaciteit onder druk. Er wordt op diverse plekken/(Nieuwe Hoeve) best veel overlast van hangjongeren ervaren. Bij het melden van overlast krijgen onze inwoners een antwoord apparaat met een bandje aan de lijn. Met als gevolg dat er niet direct opgetreden wordt. Gevolg, veel frustraties. A. Hoe en wanneer mogen we hier structureel verbetering verwachten? B. Hoe en wanneer mogen we een terugkoppeling op de inzet van onze BOA verwachten. En dan bedoelen we niet het geplande moment van evalueren. C. Wat is de opdracht van onze BOA? Hoe ziet de tijdsbesteding van onze BOA eruit?
	Antwoord	A. De overlast van jeugd met name rondom de speeltuin in de Gemini heeft de aandacht van zowel toezichthouders, de BOA, jongerenwerk als de politie. Andere structurele plekken van overlast zijn bij ons niet bekend. Het melden van overlast buiten kantooruren bij de gemeente is niet mogelijk (men krijgt dan inderdaad een bandje) maar kan wel gedaan worden bij de politie via 0900-8844. Ook dan kan echter niet altijd direct worden opgetreden aangezien spoedeisende/ levensbedreigende zaken voorrang krijgen. B. De inzet van de BOA is pas sinds een paar maanden een feit en om met een goed onderbouwde terugkoppeling/evaluatie te kunnen komen dient er gekeken te worden naar een langdurige periode van inzet. De verwachting zal dan ook zijn dat dit in het eerste kwartaal van 2025 zal zijn. C. De BOA richt zich op verschillende taakaccenten, waaronder het handhaven van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV), zoals bijvoorbeeld afvaldumpingen, geluidsoverlast, overlast van jongeren, hinder van honden(poep), problemen met (brom)fietsen, overlast horeca en evenementen, enzovoort. Ook het parkeren in winkelstraten en het vrachtwagenverbod Heeze centrum zijn aandachtspunten waaraan hij tijd besteedt. Belangrijk is vooral dat de BOA zichtbaar is voor de inwoners en ondernemers van de gemeente Heeze-Leende.
13.	Vraag	Pagina 12 (1.1 bestuur) De Raad faciliteren voor controlerende taak. Wordt er voor de begroting 2025 rekening gehouden met extra (meer)kosten voor de accountant, en juridische kosten?
	Antwoord	Nee, hier is geen rekening mee gehouden. We kunnen altijd terugvallen op de algemene reserve danwel uit een eventueel overschot van 2024 een incidenteel bedrag te reserveren voor 2025.
14.	Vraag	*1.1 Bestuur / Verbinding politiek en inwoners*. De ideeën uit het raadsprogramma samen met de raad verder uitdiepen en een aantal daarvan in de praktijk brengen. Hoe gaan we dit aanpakken? Is er een plan van aanpak? Is er een planning?

	Antwoord	Nee, er is geen planning. Het college ziet dit als een goed onderwerp voor de heisessie 2025.
15.	Vraag	*1.1 Bestuur / Een verrassende en klantvriendelijke dienstverlening*. Onze processen daar waar nodig stapsgewijs te optimaliseren. Wat gaan we daarvoor doen; Erg vaag! Wie bepaalt waar nodig en wat merken we daarvan?
	Antwoord	Op basis van het klanttevredenheidsonderzoek begin 2024 waarover uw raad is geïnformeerd, worden acties geformuleerd om de te verbeteren punten op te pakken. Bij een herhaling van het onderzoek over een aantal jaar wordt getoetst over de ingezette verbeteringen ook bemerkt worden door onze inwoners.
16.	Vraag	*Pagina 13 (Samenwerking)* Versterking sturing op samenwerking. Anticiperen, acteren. Hoe ga je objectieve, maar vooral ook subjectieve veiligheid monitoren? Welke criteria zijn daarop van toepassing. Algemeen Wat gaat de raad hier van merken cq hoe is dit volgbaar voor de raad?
	Antwoord	Objectieve veiligheid is hoe vaak een onveilige situatie feitelijk voorkomt. Het gaat hierbij dus om het in kaart brengen van harde cijfers, zoals bijvoorbeeld de registraties van politie en de inzet/resultaten van toezicht en handhaving en deze dan over een langere periode te monitoren. Bij subjectieve veiligheid gaat het meer om gevoel, de veiligheidsbeleving van mensen. Deze wordt jaarlijks door het Centraal Bureau voor Statistiek (CBS) in beeld gebracht. Het huidige Integraal Veiligheidsplan gaat primair in op ambities en prioriteiten voor de periode 2023 – 2026. Concrete projecten en acties die voortvloeien uit deze ambities en prioriteiten worden gerapporteerd via de reguliere Planning & Control cyclus. Daarnaast worden ontwikkelingen, cijfers en resultaten ten aanzien van de objectieve en subjectieve veiligheid jaarlijks geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd en aan het einde van de periode teruggekoppeld aan de gemeenteraad.
17.	Vraag	*Pagina 18 (Programma Wonen, bedrijven en recreëren)* Een actieve rol van de gemeente wat betreft grondverwerving. Wordt als vijfde bullet benoemd op pag 18. Kunnen we hierover als raad in een besloten vergadering over bijgepraat worden? Uiteraard onder strikte geheimhouding.
	Antwoord	Tijdens een besloten RIB kunnen we de raad uitleggen hoe we omgaan met het aankopen van gronden. Uiteraard kunnen hier dan ook vragen beantwoord worden. Als het daadwerkelijk gaat leiden tot grondaankopen worden de concept koopovereenkomsten met concept collegevoorstellen gedurende 2 weken vertrouwelijk voor de raad ter inzage gelegd bij de griffier waarbij de raad in de gelegenheid wordt gesteld om wensen en bedenkingen kenbaar te maken voordat het college een besluit neemt. De financiële consequenties zijn dan op dat moment ook duidelijk.
18.	Vraag	*Pagina 18 (Programma Wonen, bedrijven en recreëren)*

		Vastleggen van cultuurhistorische elementen en beeldbepalende objecten en waardevolle dorpsgezichten. Er zijn alweer projecten in ontwikkeling die mogelijk getoetst moeten worden aan enz. (Vogelspark Leende!) Wanneer kunnen we als raad deze inventarisatie verwachten, vaststellen enz?
	Antwoord	De definitieve inventarisatie volgt in het vierde kwartaal van 2025 na afronding van de update van de erfgoedkaart. In de tussentijd worden de al bekende cultuurhistorisch waardevolle objecten, landschappen en andere elementen al als cultuurhistorisch waardevol beoordeeld bij ruimtelijke initiatieven (waaronder die van Vogelshof te Leende).
19.	Vraag	*Pagina19 (Invulling geven aan de verantwoordelijkheden die volgen uit de energietransitie in het algemeen en de afspraken in de RES 1.0)* Zon op dak was de eerste prioriteit, door zwabberend kabinet beleid gaan particulieren steeds minder investeren in zon op dak. Windenergie op het land wordt ook al door de overheid doorkruist. Grootschalige zonnevelden willen we zelf niet in onze mooie toeristische gemeente. Wat blijft er dan voor onze gemeente dan nog over? Onderzoeken of – en in welke mate nieuwe economische dragers in het buitengebied mogelijk en/of wenselijk zijn?
	Antwoord	Uit recent onderzoek van TNO blijkt dat zonnepanelen op dak nog steeds interessant zijn. De terugverdientijd is iets langer geworden maar ondanks dat blijft het nog steeds interessant. De duurzaamheidscampagne gaat hieraan aandacht besteden als tegengeluid. Daarnaast gaan wij aan de hand van de pilot Netbewuste wijk Leenderstrijp anders kijken naar opwekking (coöperatief) waardoor de businesscase juist weer meer interessanter wordt. De verantwoordelijkheden uit de RES 1.0 door deze ontwikkelingen niet als drukkender ervaren, we zoeken immers naar nieuwe innovaties passend binnen Heeze/Leende
20.	Vraag	*Pagina 19 (Thema economische zaken. Daarbij willen we……)* Hoe wordt de raad hierin meegenomen?
	Antwoord	Wanneer er concrete initiatieven ontstaan, wordt de raad hier te allen tijde bij betrokken en krijgt de gelegenheid om hierover te adviseren of te besluiten. Daarnaast wordt de raad via de reguliere informatiestromen op de hoogte gehouden.
21.	Vraag	*Pagina 20 (We bouwen vooral op inbreidingslocaties en beperkt op Uitbreidingslocaties)* De raad heeft ook gesteld dat we niet alles vol willen proppen, we willen leefbare kernen behouden met voldoende groen en openbare ruimte(spelen, recreëren) a. Hoe denkt het college hieraan tegemoet te komen? b. Druk van de woningmarkt halen. Het ontwikkelen van betaalbare woningbouw in de Breedvennen. Kansen voor woningen in de gemeente realiseren voor specifieke doelgroepen. Wat zijn de kansen op korte termijn voor huurwoningen met lage huur voor starters en 1 persoons huishoudens. Wat is/kan korte termijn zijn. Maw Wanneer hebben we de specifieke doelgroepen iets te bieden.

	Antwoord	a. Alle woningbouwinitiatieven worden ruimtelijk beoordeeld. Hierbij wordt bekeken of de plannen passend zijn op de locatie én in de omgeving. Vaak wordt gebouwd op een plek waar al bebouwing aanwezig was. In principe wordt niet gebouwd in het groen of in het openbaar gebied, als dit onverhoopt toch nodig blijkt dan zal bekeken worden of dit elders gecompenseerd kan worden. b. In de Breedvennen maken we plannen voor woningen voor met name jongeren, zowel in de sociale huur én de sociale koop én zowel appartementen als rijwoningen. De ontwikkeling van deze plannen vergt helaas meer tijd door o.a. de invoering van de omgevingswet, archeologische vondsten én eventuele beroepsprocedures. Hierdoor is het niet mogelijk om een concrete planning te verstrekken.
22.	Vraag	*Pagina 20 (We bouwen vooral op inbreidingslocaties en beperkt op uitbreidingslocaties)* Gezien de reacties op de komst van flexwoningen in Leende. Zien we op korte nog kansen voor een aantal flex woningen in alle kernen?
	Antwoord	In de Breedvennen heeft Wocom flexwoningen gebouwd omdat er veel vraag naar is. Deze woningen zijn echter duur en verdienen zich niet terug in de 10 jaar dat ze staan. De procedures duren bovendien net zo lang als bij gewone woningbouwprojecten. Daarom willen we dit soort kleine woningen bij voorkeur als permanente woningen bouwen.
23.	Vraag	*Pagina 21 (Verharding Kloosterlaan na afronding procedures)* a. Kunnen we dan echt niet verder? b. Wat houdt het in “afwachten tegen beroepsuitspraak van het verkeersbesluit”. c. Kunnen we het project opsplitsen in verharding en Kruising Heezerweg. M.a.w. Kunnen we starten met de verharding en openstellen van de Kloosterlaan. Zo ja, hoe. Zo nee, waarom niet. Nadere uitleg hierover.
	Antwoord	a. Zie antwoord onder b. b. Zo lang er geen onherroepelijke uitspraak op het verkeersbesluit is om de Kloosterlaan voor al het gemotoriseerd verkeer open te stellen, mag de weg niet anders worden gebruikt dan voor bestemmingsverkeer. c. Juist het openstellen van de Kloosterlaan is het probleem omdat daar tegen juridische procedures lopen. Daarnaast is de aanpassing van de kruising wel van belang voor de verkerersveiligheid als hier meer verkeer overheen gaat
23.	Vraag	*Bebording* Meer aandacht en aanvullende bebording/wegwijzering in hele kern Heeze en Leende. Met name voor doorverwijzing naar parkeerplaatsen. Kan hier eens kritisch naar gekeken worden en uitvoering aan gegeven worden.
	Antwoord	Voor de kern van Heeze heeft in het kader van de te nemen verkeersmaatregelen in het centrum van Heeze al een inventarisatie naar de bewegwijzering van parkeerplaatsen

		plaatsgevonden. Uitvoering van het plan is voorzien op het moment dat de pilot voor de blauwe zone gaat starten. Voor de kern van Leende heeft nog geen inventarisatie plaatsgevonden.
24.	Vraag	Pagina 22 (Centrum visie Leende) Dit zou in samenwerking/dialoog met Dorpsraad, horeca, verenigingsleven toch al de minimale kosten geïnventariseerd kunnen worden, zonder toezeggingen over uitvoering. Daarmee weten we waarover we praten. Afronding pilot Netbewuste wijk Leenderstrijp. a. Wat zien we hier als afronding? b. Welk doel is hieraan gesteld? c. Is het realiseerbaar in 2025?
	Antwoord	Voordat we kunnen starten in met de centrum visie Leende, moeten we eerst de centrumontwikkeling in Heeze een stap verder brengen/ afronden zodat we weten welke ambtelijke capaciteit eventueel vrijkomt. Op dit moment is niet inzichtelijk of er ambtelijke capaciteit vrijkomt om centrumvisie Leende op te pakken.
25.	Vraag	*Pagina 24 (Herinrichten Ginderover en Somerenseweg)* Wat met het aansluiten van de Industrieweg? (Ginderover 58) Plan Ginderover. Wat met ontsluiting Poortmannen op Somerenseweg? Twee aparte budgetten 1830k en 540K waarom? Kijkend naar een all over plan. Werk met werkmaken. Opstellen planning met deelplannen! Hoe houden we hier de raad geïnformeerd.
	Antwoord	De herinrichting van de Ginderover en de Somerenseweg is hard nodig en kan niet verder worden uitgesteld. Op dit moment wordt separaat gewerkt aan een ontwerp voor de verbinding van de Somerenseweg en de Industrieweg over het perceel aan Ginderover 58. Als het lukt dit ontwerp én de ruimtelijke procedure op tijd af te krijgen kunnen we mogelijk deze werkzaamheden gelijktijdig uitvoeren met de herinrichting van de Somerenseweg en Ginderover. Zowel qua overlast als financieel levert deze combinatie inderdaad een voordeel op. Het blijven verschillende projecten met een andere aanleiding en projectdoelen. Vandaar twee aparte budgetten. De raad wordt via de gebruikelijke kanalen op de hoogte gehouden.
26.	Vraag	*Pagina 30 (3.2 Jeugd)* Wat is het doel? De jeugdzorg financieel beheersbaar maken of is het ook belangrijk om ervoor te zorgen dat de jeugd inhoudelijk goed geholpen wordt?
	Antwoord	Voor jeugdhulp staat centraal dat elke jeugdige die zorg nodig heeft passende zorg zo nabij als mogelijk krijgt. Daarnaast is het van belang om de samenwerking in de keten te verstevigen en processen efficiënter in te richten met als doel kostenbesparing daar waar mogelijk te realiseren.
27.	Vraag	*Pagina 31* Wat wordt verstaan onder opgroeikracht? Welke criteria gelden daarvoor?
	Antwoord	We werken voor het preventief jeugdbeleid met een netwerk van professionals, kinderopvang, basisonderwijs en de gemeente

		samen vanuit het netwerk Opgroeikracht. Vanuit dit netwerk ondersteunen we jeugdigen in hun Opgroeikracht en ouders/opvoeders in hun Opvoedkracht. We werken hierbij vanuit 4 oplaadstations: mentale kracht, fysieke kracht, sociale kracht en gezinskracht. De structurele vroege signalen rondom opgroeien en opvoeden vormen de basis voor het preventieve aanbod op de oplaadstations. Met het netwerk vullen we de komende tijd het preventieve aanbod aan om ervoor te zorgen dat elke jeugdige zich goed op zijn plek kan voelen in Heeze-Leende. In november organiseren we bijvoorbeeld met dit netwerk de maand van de opvoeding in de gemeente.
28.	Vraag	*Pagina 33 (Dorpshuizen)* 't Perron is op zaterdag gesloten, en daarmee dus ook de Bibliotheek. 1. Is dit tijdelijk of definitief? 2. Welke gevolgen heeft dat voor het functioneren van het Perron in relatie met sociale cohesie?
	Antwoord	a. Voorheen was 't Perron elke zaterdag geopend, tussen 10.00 en 14.00 uur. Op zondag was het dorpshuis gesloten. Het dorpshuis zelf had op de zaterdag slechts beperkt gebruik en was voornamelijk geopend vanwege de openstelling van de bibliotheek. Nu heeft het dorpshuis in overleg met de bibliotheek besloten om haar openingstijden te wijzigen. Hierdoor is het dorpshuis op zondag geopend tussen 11.00 en 17.00 uur, zo ook de bibliotheek. Deze langere openingstijd maakt het mogelijk om meer activiteiten te huisvesten en gasten te bedienen. b. De openstelling van de voorzieningen behoort tot de exploitatievrijheid van de individuele instellingen. De gemeente staat hierin op afstand. 't Perron en de bibliotheek hebben bewust gekozen voor het wisselen van de openingsdagen, waarmee zowel het functioneren van 't Perron als ook de sociale cohesie verder wordt verbeterd.
29.	Vraag	*Pagina 34 (Multifunctioneel clubgebouw investering 762K)* a. Is er al duidelijkheid hoe het gebouw eruit komt te zien? b. Zijn beide verenigingen hier al over eens? c. Welke vereniging is verantwoordelijk voor het dagelijkse onderhoud? d. Wordt het clubgebouw geprivatiseerd na totstandkoming? Zo nee, is al rekening gehouden jaarlijkse onderhouds- en reparatiekosten? (denk met name aan gevoelige gebruiksapparatuur, douches, keuken, deuren enz) e. Jaarlijkse kosten? Gas, water, elektra, verzekeringen. Is het een optie dat de verenigingen zelf de bouw organiseren en zodoende minder budget nodig hebben? Vele verenigingen hebben zelf hun clublokalen gebouwd, en zelfs gefinancierd. (Ruimte voor Zelf werkzaamheid)
	Antwoord	De verenigingen zijn in gesprek over de gezamenlijke accommodatie en hebben een PvE opgesteld. Op de vragen c t/m e is nog geen antwoord. Deze punten komen aan de orde in de volgende stap van het proces.

30.	Vraag	*Pagina 35 (Punt 3.2)* Het bedrag dat is begroot voor jeugdzorg voor 2025 is lager dan in 2024. Waarop is dat gebaseerd?
	Antwoord	De verklaring voor het verschil van in de jeugdbegroting 2025 ten opzichte van 2024 is de combinatie van een aframing op de eenmalige Hervormingsagenda Jeugd gelden van het Rijk voor 2025 in kader van reëel begroten, de structurele besparing van toegangsmedewerkers sociaal team in eigen dienst, gecorrigeerd met de gevraagde ophogingen (indexatie, landelijke zorg).
31.	Vraag	*Pagina 36* Wat betekent aframing taakmutaties Hervormingsagenda Jeugdzorg?
	Antwoord	De aframing taakmutatie Hervormingsagenda Jeugdzorg houdt in dat we in het kader van reëel begroten € 200.000,- hebben afgeraamd op de Rijksbijdrage van € 416.000,- voor de Hervormingsagenda jeugd 2025. We verwachten een overheveling van de Rijksbijdrage Hervormingsagenda Jeugd 2024 naar 2025 aan de raad voor te stellen bij de jaarrekening 2025.
32.	Vraag	Pagina 46 (Jeugd) a. Wat is de visie van het college op; dat de tarieven volgens de organisaties die JeugdzorgPlus leveren te laag zijn? b. Vormt dit een bedreiging voor hun voortbestaan en dus voor de continuïteit van de zorg ? c. Hoe gaat dit verder? d. Algemeen jeugdzorg. Hoe staat het met de JIM (jouw individuele mentor)? Hierover staat niets meer in de begroting!
	Antwoord	We kopen met 21 gemeenten JeugdzorgPlus in. Het uitgangspunt voor jeugdhulpverlening is dat we een dekkend zorglandschap hebben. Een van de elementen hierbij is dat we vanuit de inkooporganisatie van 21 voor de Jeugd op basis van reële tarieven contracteren. De verwachting is dat het tarief voor JeugdzorgPlus 2025 in het najaar wordt vastgesteld. Het niet contracteren met reële tarieven kan een bedreiging vormen voor de continuering van zorg door de zorgaanbieder. De JIM nemen we mee in het uitvoeringsplan Sociaal Domein
33.	Vraag	*Pagina 70 (Alle nog te verkopen gronden zijn verkocht of er is al een verkoopovereenkomst gesloten.)* In het raadsprogramma 2022-2026 heeft de raad het college opgedragen een actief grondbeleid te gaan voeren. a. Welke actie heeft het college al hierin genomen? b. Is het college met de provincie al in overleg? c. Kunnen toekomstige uitbreidingsgronden voor uitsluitende verkoop aan de gemeente worden vastgelegd. (Geclaimd)
	Antwoord	a. Er hebben diverse gesprekken met eigenaren van gronden en/of panden met een strategische waarde plaatsgevonden. b. Er wordt regelmatig overlegd met de provincie over verschillende initiatieven. Het voeren van een actieve

		grondpolitiek hoeft niet besproken te worden met de provincie. c. Waar nodig kunnen we de Wet Voorkeursrecht Gemeente toepassen. Eigenaren moeten gronden dan eerst aan de gemeente aanbieden. Dit betreft wel een zeer ingrijpende maatregel.
34.	Vraag	*Transitie en ontwikkelingen landelijkgebied en eventuele financiële consequenties voor de gemeente Heeze Leende (Kansen, risico's)* Ontwikkelingen op de Hazenhurk. Precedent werking, gevolgen voor toekomstige saneringen? Omgevingsvergunning aangevraagd door ondernemer! Wanneer de ontwikkeling in ons buitengebied politiek gevoelig wordt! Hoe en wanneer wordt de raad hierin meegenomen?
	Antwoord	Op dit moment zijn er ambtelijke overleggen over mogelijke herbestemming op locatie Hazenhurk in relatie tot de maatschappelijke meerwaarde die daar tegenover moet staan. Op het moment dat die overleggen leiden tot een verzoek om herbestemming wordt de raad daarover actief geïnformeerd.
35.	Vraag	*Pagina 86 (Reserve onderhoud sportvelden. Doel en toelichting mutaties.)* Hier lezen wij een discrepantie. Graag toelichting?
	Antwoord	De doelomschrijving is gemaakt ten tijde van het instellen van de bestemmingsreserve. In de afgelopen jaren is er echter geen besteding geweest waarvoor middelen uit deze reserve zijn onttrokken. Het beperken van de reserves bevordert de inzichtelijkheid in de financiële positie van de gemeente. Als het gaat om het realiseren van een bepaald beleidsdoel, loopt dit zoveel mogelijk via de exploitatie. Daar vindt ook de integrale afweging plaats. Voorkomen moet worden dat de aanwezigheid van veel bestemmingsreserves leidt tot beperking van het bestuurlijk afwegingsproces. Een beperkt aantal reserves geeft daarnaast een beter overzicht en inzicht. Om deze redenen wordt het bedrag nu overgeheveld naar de algemene reserve, zoals ook toegelicht staat in het raadsvoorstel en concept raadsbesluit. Wanneer de behoefte wederom ter sprake komt zal het vormen van de nieuwe reserve worden voorgesteld aan de raad met daarin de concrete werkwijze m.b.t. toekomstige mutaties.

Fractie D66 Heeze-Leende		
Datum	-	
Onderwerp	Vragen begroting 2025	
Vragen		
1.	Vraag	*Pagina 9 (Punt 23)* Waar wordt de k300 voor de dorpshuizen voor ingezet?
	Antwoord	Dit bedrag is bedoeld om meerjarig financiële stabiliteit te bieden aan de dorpshuizen, zodat zij zich kunnen richten op de doorontwikkeling en onderzoeken op welke wijze zij de exploitatie zo efficiënt en effectief mogelijk kunnen inrichten en zo te komen tot een structureel dekkende exploitatie. De kaders bij het beschikbaar stellen van het bedrag worden nu vormgegeven en dienen aan te sluiten bij het accommodatiebeleid, de kaders van de doorontwikkeling en het gestelde in het amendement “dorpshuizen met toekomst.”
2.	Vraag	*Pagina 10 (Presentatie RIB / Kleine ergernissen)* Graag willen we een doorrekening hoe we de post kleine ergernissen van K100 kunnen behouden. Is er dekking mogelijk binnen de huidige begroting? Wat is er aan kleine ergernissen besteed in 2024?
	Antwoord	In 2024 wordt € 100.000,- euro uitgegeven aan de kleine ergernissen. Circa € 80.000,- aan specifieke punten die in de lijst kleine ergernissen van de burgers is opgenomen en € 20.000,- euro voor algemene ergernissen over de staat van fiets- en voetpaden waarover in de lijst gesproken wordt zonder specifiek te zijn. Er is geen budget opgenomen in de begroting 2025. Er zijn 2 opties, te weten: de lasten worden geclassificeerd als structurele lasten in de periode 2025-2028 met een incidentele dekking. De 2e optie is dit te classificeren als structurele lasten voor 2025 en dit te dekken uit incidentele middelen.
3.	Vraag	*Pagina 14 (en verder)* ‘Wat mag het kosten’ Kan deze tekst veranderd worden in ‘de kosten’?
	Antwoord	Voor de eenduidigheid is bij alle programma’s dezelfde indeling en kopteksten gebruikt.
4.	Vraag	*Pagina 18 (Grondverwerving)* De gemeente wil zelf grond gaan verwerven (zie ook pag. 20 nota grondbeleid). Wat nu speelt zijn de huidige onderhandelingen over de Raphaelschool, maar ook het vastgoed in relatie tot de centrumontwikkeling. Super initiatieven. Maar waar lees ik reserveringen hiervoor terug in de begroting?
	Antwoord	Het is nog onduidelijk of de voormalige Rafaelschool aangekocht kan worden en zo ja, voor welk bedrag. Er is daarom nog geen reservering opgenomen in de begroting.
5.	Vraag	*Pagina 18 (Grondverwerving)* Als we niets opnemen in de begroting, schieten we onszelf dan in de voet als er daadkrachtig beslissingen moeten worden genomen?
	Antwoord	Op voorhand is niet in te schatten welk bedrag hiervoor in de begroting moet worden opgenomen omdat dit afhankelijk is van de kansen die zich op enig moment voordoen. Conform de in 2012 vastgestelde nota Grondbeleid worden concept koopovereenkomsten met concept collegevoorstellen betreffende grondaankopen vertrouwelijk voor de raad ter inzage gelegd bij de griffier waarbij de raad in de gelegenheid

		wordt gesteld om wensen en bedenkingen kenbaar te maken voordat het college een besluit neemt. De financiële consequenties zijn dan op dat moment ook duidelijk. In 2025 wordt er een nieuwe nota Grondbeleid opgesteld waarbij deze werkwijze opnieuw tegen het licht wordt gehouden. Bij grondaankopen voor een woningbouwontwikkeling kunnen deze kosten worden opgenomen in een grondexploitatie waarbij uiteindelijk de kosten worden gedekt door de grondopbrengsten.
6.	Vraag	*Pagina 18 (Grondexploitatie)* Hier staat expliciet dat er in de begroting 'geen grondexploitatie' is opgenomen alhoewel er wel een indicatie is. Hoezo dan niet opnemen in de begroting?
	Antwoord	Een nieuwe grondexploitatie kan pas worden geopend indien er een raming van de kosten voor o.a. bouw- en woonrijpmaken is en inzichtelijk is wat de opbrengsten zijn. Dit is op dit moment nog niet het geval waardoor er in deze begroting nog niets over opgenomen kan worden.
7.	Vraag	*Pagina 19 (Duurzaamheid)* Hoezo actualiseren duurzaamheidsbeleid? Daar is toch al heel veel tijd, energie en menskracht in gestoken? Wat is er tot nu toe feitelijk van gerealiseerd?
	Antwoord	Het duurzaamheidsbeleid is geactualiseerd en in mei 2024 vastgesteld. In de korte periode van vaststelling tot nu is er gerealiseerd of loopt: - start uitvoering pilot Leenderstrijp (ontwikkeling energiesysteem) - start uitvoering De Groene Zone Isoleren (ontzorgingstraject isoleren voor particuliere woningeigenaren) - intensievere samenwerking (borging in de uitvoering) met de lokale Energiecoöperatie Opgewekt Heeze-Leende - Glasactie (inkoopactie voor particuliere woningeigenaren) - Pilot kabelgoottegels - Campagne inwoners aan inzet (gericht op vergroenen en waterberging in particuliere tuinen) - In kader van de duurzaamheidscampagne: world cleanup day, feest van de beestje (open dag IVN) - Aansluiting bij de Sustainble Developments Goals (SDG)
8.	Vraag	*Pagina 24 (Centrummanagement)* Er wordt gesproken over 'de resultaten van de inventarisatie van de behoeften voor centrummanagement'. We willen graag een update van deze resultaten.
	Antwoord	Momenteel zij wij bezig met de inventarisatie van de behoeften voor centrummanagement, waarbij de verdere ontwikkeling in 2025 zal plaatsvinden. Zodra de resultaten beschikbaar zijn, zal de raad hierover worden geïnformeerd.
9.	Vraag	*Pagina 24 (Levendigheid centra)* Hier wordt gesproken over 'binnen beleidskaders de maximale ruimte opzoeken'. Wat betekent dit: in geld, in capaciteit, in gebouwen?
	Antwoord	Deze passage verwijst niet naar geld, capaciteit of gebouwen. Het gaat hierbij om het benutten van de ruimtelijke mogelijkheden binnen de bestaande beleidskaders, met als doel om zo flexibel mogelijk mee te bewegen met initiatieven die zich daarvoor lenen. Dit betekent dat we binnen de gestelde kaders kijken naar hoe we optimaal kunnen inspelen op ruimtelijke ontwikkelingen en initiatieven die bijdragen aan de gestelde doelen.

10.	Vraag	*Pagina 25 (Centrumontwikkeling)* Hier staat een post opgenomen van K200. Waar gaat dit aan besteed worden?
	Antwoord	Dit betreft een reservering voor kosten rondom de pilot verkeer werende maatregelen centrum Heeze. Als er geen aanvullende pilot noodzakelijk is gaan we verder met de uitwerking van de herinrichting.
11.	Vraag	*Pagina 25 (Gemeentehuis)* Waarom is er K400 uitgetrokken? Waar gaat dit aan besteed worden?
	Antwoord	In de tekst van de begroting gaat het over het gemeentehuisplein. Op pagina 95 bij de investering staat aangegeven dat het centrum wordt ingericht als een prettig verblijfsgebied volgens ontwikkelvisie juni 2023. Met als toelichting dat de centrumontwikkeling Heeze gefaseerd wordt, zijnde herinrichting Kapelstraat en Jan Deckersstraat, en daarin de ontwikkeling van de Rafaelschool te betrekken.
12.	Vraag	*Pagina 27 (Bedrijfsvoering)* Versterking van de bedrijfsvoering al dan niet in A2 verband. Hoezo weet u nu al dat er een versterking nodig is? Op welke posten? De 'grondige analyse', gaat deze over de samenwerking A2. Wat zijn de bijzondere uitdagingen die hier bedoeld worden?
	Antwoord	De noodzaak tot versterking van de bedrijfsvoering is duidelijk aan het licht gekomen bij de samenstelling van de P&C-documenten en de wijze van interne sturing op processen. De versterking ziet op het zowel kwantitatief als kwalitatief op orde brengen van teams, alswel het stroomlijnen van processen en herdefiniëren van verantwoordelijkheden die passen bij integraal management. Uiteraard doen we dat op onderdelen in samenspraak met de GRSA2-organisatie, doch er ligt zeker ook een ontwikkelopgave voor onze eigen organisatie. Als gevolg van het bestuursbesluit is de directeur GRSA2 momenteel aan de slag met de voorbereiding van een nieuw begrotingsvoorstel 2025-2028 waarin ook voorstellen zullen landen die een versterking van de bedrijfsvoering en het verder op orde brengen van dienstverlening tot doel hebben.
13.	Vraag	*Pagina 31 (Jongeren)* Wat is Opgroeikracht?
	Antwoord	We werken voor het preventief jeugdbeleid met een netwerk van professionals, kinderopvang, basisonderwijs en de gemeente samen vanuit het netwerk Opgroeikracht. Vanuit dit netwerk ondersteunen we jeugdigen in hun Opgroeikracht en ouders/opvoeders in hun Opvoedkracht. We werken hierbij vanuit 4 oplaadstations: mentale kracht, fysieke kracht, sociale kracht en gezinskracht. De structurele vroege signalen rondom opgroeien en opvoeden vormen de basis voor het preventieve aanbod op de oplaadstations. Met het netwerk vullen we de komende tijd het preventieve aanbod aan om ervoor te zorgen dat elke jeugdige zich goed op zijn plek kan voelen in Heeze-Leende. In november organiseren we bijvoorbeeld vanuit dit netwerk de maand van de opvoeding in onze gemeente.
14.	Vraag	*Pagina 33 (Sport)* Er wordt gesproken over 'De Verschilmaker'. Zover ons bekend gaat dit alleen over DOSL. Waar/wanneer is dit voor alle sportverenigingen beschikbaar? Waarom is er nog steeds geen overkoepelend beleid?

	Antwoord	RKSV Heeze heeft ook aangegeven nog in 2024 te willen starten met De Verschilmaker. Met Hockey Heeze lopen nog gesprekken om in 2024 eveneens te starten met het programma. Het programma wordt aangeboden aan andere verenigingen in gemeente HL. De sportraad is betrokken bij het informeren van de andere verenigingen. Het gemeentelijk sportbeleid is verwoord in het Lokaal Sport Akkoord II, het gemeentelijk accommodatiebeleid en ook in het uitvoeringsplan behorende bij het beleidsplan Sociaal Domein. Dit uitvoeringsplan wordt nog in 2024 door het college van B&W vastgesteld. De gemeenteraad wordt aansluitend ter kennisname geïnformeerd.
15.	Vraag	*Pagina 33 (Sport)* Borgen/uitbreiden van faciliteiten in de kernen voor jong en oud: wat is hier concreet aan de orde? Welke faciliteiten en waar?
	Antwoord	Bij de uitwerking van het Beleidsplan Sociaal Domein in een uitvoeringsplan is veel aandacht voor de beweging 'Van Zorg naar Preventie". Sport en beweging speelt daarbij een belangrijke rol met faciliteiten dicht bij de inwoners in de kernen. Bestaande voorzieningen daarbij in stand houden en (burger)initiatieven voor nieuwe faciliteiten gezamenlijk met de inwoners opnemen. Een voorbeeld hiervan is de "Pumptrack Leende" (in ontwikkeling).
16.	Vraag	*Pagina 33 (Dorpshuizen)* Hier wordt een 'langdurig traject' genoemd. Hoe staat het met de regierol van de gemeente t.a.v. de dorpshuizen?
	Antwoord	De gemeente biedt ondersteuning in het proces rondom de doorontwikkeling. Daarnaast wordt nog bezien of de gemeente vanuit andere beleidsterreinen kan bijdragen aan een verbreding van het gebruik en inzet van de dorpshuizen. Verder worden aan de stichtingsbesturen kaders meegegeven die richtinggevend zijn voor de rolverdeling tussen stichtingsbesturen en de gemeente.
17.	Vraag	*Pagina 34 (Erfgoed)* Het vastleggen van cultureel erfgoed is al een hele oude ambitie. Is dit serieus gepland? Waar en wanneer dan?
	Antwoord	Cultureel erfgoed is een verzamelterm dat bestaat uit onroerende en roerende zaken, immaterieel en materieel erfgoed. In de eerste plaats gaan we met de actualisatie van de erfgoedkaart in 2025 al het plaatsgebonden erfgoed in beeld brengen. Hierin worden niet alleen onroerende zaken vermeld, maar ook (im)materiële en roerende zaken die plaatsgebonden zijn (bijvoorbeeld de Brabantse Dag of de Strijper Kermis). In het nieuw op te stellen erfgoedbeleid 2025-2035 dat volgt op de actualisatie van de erfgoedkaart zullen ook de immateriële en roerende zaken, die geen geografische component hebben worden meegenomen. Het aspect cultuurhistorie (o.a. de gildes) en de gemeentelijke kunst- en fotocollectie die in de Kunst en Cultuurnota staan vermeld, worden ook in dit beleidsstuk meegenomen. Uit dit beleidsdocument resulteert uiteindelijk een uitvoeringsprogramma dat moet toezien op de bescherming van al het

		waardevol cultureel erfgoed in de gemeente. De gemeente heeft haar wettelijke verplichting om uitvoering te geven aan een programma om cultureel erfgoed juridisch en planologisch te beschermen, zowel in het omgevingsplan als beleidsmatig via regelgeving.
18.	Vraag	*Pagina 35 (Participatie)* Wat verklaart de enorme toename van participatie van K4395 naar K9842?
	Antwoord	In tabel 4.2 onderaan de pagina wordt dit verschil toegelicht. De lasten en baten van de opvang Oekraïners en de opvang van asielzoekers zijn hierin opgenomen.
19.	Vraag	*Pagina 42 (Kwijtscheldingsbeleid)* Waarom alleen voor inwoners met een inkomen van 100% bijstandsnorm. Kan dat opgehoogd worden naar 130% bijstandsnorm?
	Antwoord	Deze regeling is vastgesteld door de raad op 3 december 2018. De gemeente kan ervoor kiezen om een ander percentage vast te stellen met dien verstande dat het minimaal 90% van de bijstandsnorm moet zijn. Indien gekozen wordt voor een hoger percentage dan 100% zijn hier financiële consequenties aan verbonden.
20.	Vraag	*Pagina 46 (Jeugdzorg)* Waarom worden de tarieven met terugwerkende kracht aangepast? Zijn we dan als gemeente hieraan gehouden of is dit omdat de gemeente 'coulant' wil zijn? Is deze terugbetaling opgenomen in de begroting?
	Antwoord	Vanuit de inkooporganisatie 21 voor de Jeugd contracteren we op basis van reële tarieven. We verwachten dat we de aanpassing van de tarieven in de begroting van 2024 op kunnen vangen, tot op heden hebben we in 2024 0 jeugdigen in Jeugdzorg Plus.
21.	Vraag	*Pagina 75 (Baten)* Er staat dat de baten 1,471 mln. lager zijn dan de lasten. Wat moeten we hieruit concluderen?
	Antwoord	De toevoeging van reserves en voorzieningen dient hieraan te worden toegevoegd waardoor een positief begrotingssaldo ontstaat. Van belang is of de begroting structureel in evenwicht is en dat is het geval. Dat is het totaal aan baten en lasten exclusief alle incidentele posten. Hiervan treft u een overzicht aan op pag. 76 en verder van de begroting 2025.
22.	Vraag	*Pagina 82 (Reserve)* Hier wordt gesproken over een bestemmingsreserve 'Bijdrage randweg A2'. Wat is het doel van deze reserve? Waar komt dit geld vandaan en waar gaat het naar toe?
	Antwoord	De reserve is bedoeld voor het MRE pakket korte-termijn maatregelen A2 Randweg Eindhoven en richt zich op de vraagzijde van de mobiliteit (zoals mijden, spreiden en duurzaam rijden in de werkgeversbenadering). Daarnaast richt het zich op de maatregelen die zijn gericht op de aanbodzijde (zoals aanleg van fietsroutes, hubs en inframaatregelen voor het verbeteren van de doorstroming). De reserve is gevormd bij de jaarrekening 2023
23.	Vraag	*Pagina 82 (Reserve)* Bij de afsluiting in 2023 wordt er K155 in deze reserve gestopt en in 2024 nog eens K929, oplopend tot K1084. Hoe staat dat in relatie tot de tekorten die we hebben?
	Antwoord	De begroting 2025 en meerjarenraming is (meer dan) sluitend. De dotaties aan deze reserve maken daar onderdeel vanuit.
24.	Vraag	*Pagina 82 (Overhevelen ultimo 2024)* De reserve 'Bovenwijkse voorzieningen' van K929 (besluitvorming door de Raad) wordt zonder uitleg overgeheveld naar reserve 'Bijdrage randweg A2' waarbij de

		besluitvorming ineens bij het college ligt. Hoe kan dit zonder dat er een expliciete goedkeuring door de Raad is gepasseerd? Wie heeft dit besluit genomen?
	Antwoord	Het 1e beslispunt in het raadsvoorstel gaat over de reserves. Het is aan de raad op 4 november om hiertoe een besluit te nemen. Het beperken van de reserves bevordert de inzichtelijkheid in de financiële positie van de gemeente. Als het gaat om het realiseren van een bepaald beleidsdoel, loopt dit zoveel mogelijk via de exploitatie. Daar vindt ook de integrale afweging plaats. Voorkomen moet worden dat de aanwezigheid van veel bestemmingsreserves leidt tot beperking van het bestuurlijk afwegingsproces. Een beperkt aantal reserves geeft daarnaast een beter overzicht en inzicht.
25.	Vraag	*Pagina 84 (Kapitaallasten A2)* Hoezo is hier een toevoeging aan de reserve gedaan van K1084? Waar is dit voor en waarom deze nieuwe reserve?
	Antwoord	De bestemmingsreserve is door de raad gecreëerd bij de vaststelling van jaarstukken 2023. Het gaat over de MRE bijdrage Randweg A2. Het pakket korte termijn maatregelen A2 Randweg Eindhoven richt zich op de vraagzijde van de mobiliteit (zoals mijden, spreiden en duurzaam rijden in de werkgeversbenadering) en maatregelen die zijn gericht op de aanbodzijde (zoals aanleg van fietsroutes, hubs en inframaatregelen voor verbeteren van de doorstroming. De uitvoering duurt meerdere jaren. De jaarlijkse bijdrage is op dit moment nog niet bekend vandaar dat wij dit in een bestemmingsreserve storten.
26.	Vraag	*Pagina 88 (Buitenjan)* Reserve Buitenjan, wat is dit?
	Antwoord	Op groepsaccomodatie de Buitenjan in Veldhoven vindt regionale opvang van statushouders plaats tot 1 augustus 2026. De gemeente Heeze-Leende draagt hier jaarlijks aan bij door een betaling aan de gemeente Veldhoven. Vanuit de septembercirculaire 2022 is hier geld voor beschikbaar gesteld vanuit het Rijk. Om dit geld beschikbaar te houden tot 1 augustus 2026 is een reserve Buitenjan gevormd waaruit de jaarlijkse bijdrage aan de gemeente Veldhoven kan worden gedekt. Inmiddels zijn er overigens diverse ontwikkelingen gaande op dit onderwerp.
27.	Vraag	*Pagina 91 (Materiële vaste activa)* We zien een bedrag in 2023 van K34 oplopen naar K53 in 2024. Om welke activa gaat het hier?
	Antwoord	Het verloop van deze balanspost hangt samen en is afgestemd op het gerealiseerde en toekomstige investeringsprogramma. Overigens zijn de cijfers van B2024 vastgesteld in november 2023.
28.	Vraag	*Pagina 92 (Pompenmaker)* Volgens de toelichting zijn de investeringen van 2 mln. teruggebracht naar K460. Er wordt niet concreet uitgelegd waarom dat zo is. Wat was het oorspronkelijke plan voor die 2 mln.? En wat is dan nu het plan voor 2026? Graag zien we hier een controleerbare onderbouwing van.

	Antwoord	Vervallen investeringsbedrag Pompenmaker is ontstaan door minder pv panelen te mogen plaatsen van Enexis. 300 st. i.p.v. 1000 st. Daarnaast is er een restant duurzaamheidsinvesteringsbedrag overgeheveld die wij niet meer hoeven in te zetten. Het werk is gereed. Het opgenomen investerings-bedrag voor 2026 wordt gebruikt voor renovatie sanitair en kleedkamers van het oudste deel van het gebouw en de verlichting in de grote hal van de sporthal.
29.	Vraag	*Pagina 92 (Valentijn)* Er stond een investering voor 2025 van K789. In de update is deze niet meer opgenomen. Blijkbaar is 'alles' gedaan. Wat was het oorspronkelijke plan en wat is er uiteindelijk gerealiseerd?
	Antwoord	Geplande werkzaamheden duurzaamheid en een interne aanpassing van het gebouw zijn zoveel als mogelijk gelijktijdig uitgevoerd in 2024. Het werk van de verduurzaming moest naar voren worden gehaald i.v.m. de verstrekte subsidie. Werkzaamheden intern die niet in 2024 uitgevoerd kunnen worden. Worden overgeheveld naar 2025.
30.	Vraag	*(Surplus)* Gemeenten kunnen vanaf volgend jaar het surplus in de algemene reserve (de reserve waar geen bestemming aan is gegeven) aanwenden voor het dekken van structurele exploitatielasten. Van dit vrij besteedbare deel, het surplus, mogen gemeenten 10% inzetten voor structurele lasten. In ons geval gaat dat om 248.000 euro. Kan ik dit ergens terugvinden in de begroting? Zo ja, waar en zo nee, waarom niet?
	Antwoord	Hier is geen gebruik van gemaakt. Het college stelt voor om structurele ombuigingen te prevaleren boven incidentele dekkingen uit de reserves. Dat bleek voldoende te zijn om de begroting rond te krijgen.
31.	Vraag	*Presentatie RIB (Cijfers*) In de presentatie ging het over actualisatie van de afval en rioleringsvoorzieningen. Graag nogmaals een uitleg waarom deze grote verschillen er zijn en hoe ze zijn ontstaan.
	Antwoord	Jaarlijks worden de lasten en baten inzake riolering en afval geactualiseerd. Ten opzichte van de bestaande begroting en meerjarenraming geeft dat jaarlijks een verschil te zien. In de bijlagen vindt u een uitsplitsing. Deze vraag en met name antwoord is zodanig complex dat de technische vragen zich hier niet voor lenen. De portefeuillehouder komt hierop terug.
32.	Vraag	*RIB (Methodiek van boekhouden)* Hoe is geborgd dat in de toekomst deze cijfers eenduidig en consistent worden toegepast (zie vraag hiervoor).
	Antwoord	De aan uw raad gepresenteerde planning en control documenten dienen één op één aan te sluiten met hetgeen is opgenomen in het financieel systeem. Bij de samenstelling van de begroting 2025 en meerjarenramingen 2025 – 2028 is het gehele financiële systeem opgeschoond en is er volledige aansluiting. Om een en ander te borgen voor de toekomst, zullen de door u vastgestelde wijzigingen, direct/kort

		daarna in het financiële systeem worden verwerkt. Daarbij zoveel mogelijk mutatie op mutatie voorkomend.
33.	Vraag	*Pagina 98 (Baten)* In 2025 zijn de totale baten ruim 53 mln. Op pagina 101 staat dat de totale baten 50 mln. zijn. Als wij de 3 programma's optellen komen we uit op baten van 49 mln. Wat is waar en waarom zijn deze getallen verschillend?
	Antwoord	Op pagina 98 staan de baten inclusief onttrekkingen aan de reserves. Op pagina 101 is het exclusief onttrekkingen aan reserves. Ingeval de baten van de drie programma's worden opgeteld, sluit dit aan bij pagina 98 (inclusief onttrekking aan reserves) en pagina 101 (exclusief onttrekkingen aan reserves. Het genoemde getal van € 49 miljoen kunnen wij niet plaatsen.
34.	Vraag	*Pagina 101 (Totale baten)* In 2026 zijn de totale baten 5 mln. minder dan in 2025. Waar zit dat in en waar kunnen we de onderbouwing lezen in deze begroting?
	Antwoord	De daling aan baten in 2026 ten opzichte van 2025 zijn nagenoeg geheel terug te voeren op programma 3. Zie tabel 14.1 op pag. 99 en volgende. Hoofdoorzaak hierin zijn de spuks die gekoppeld zijn aan de opvang asielzoekers en Oekraïners.
35.	Vraag	*Pagina 101 (Schuldquote)* De netto schuldquote is 97%. Wat betekent dit? Wat is de norm voor vergelijkende gemeentes?
	Antwoord	Dat deze valt binnen de veiliger zone (zie tabel 6.4 pag. 49 begroting 2025
36.	Vraag	*(Onderbouwing)* Kunnen we voor alle thema's van de 3 programma's de achterliggende bedragen op grootboek post krijgen van de posten in Begroting 2025 kolom.
	Antwoord	Het college is terughoudend om gegevens op detailniveau te verstrekken.

Fractie GroenLinks Heeze-Leende		
Datum	14-10-2024	GROENLINKS HEEZE-LEENDE
Onderwerp	Vragen m.b.t. de Begroting 2025 (eindversie)	

Vragen

1.	Vraag	*Algemeen/financieel:* Aan de begrotingsstukken is recent toegevoegd het addendum m.b.t. de septembercirculaire. De algemene uitkering is voor 2025 en de jaren erna flink naar boven toe bijgesteld. We hebben hier de volgende vragen over: a. Wat wordt bedoeld met de verhoging van de maatstaf bijdrage huishoudens met een laag inkomen? Over welke bedragen gaat deze verhoging? b. Wat gaat de gemeente Heeze – Leende inhoudelijk doen met de € 100.000 euro voor de Bibliotheek in 2025 en 2026? Betekent dit nog iets voor het in de kadernota opgenomen ombuigingsvoorstel? c. Er ontstaat met de hogere uitkering uit het gemeentefonds structureel ruimte in de begroting. Zelfs voor het ravijnjaar 2026 wordt een positief saldo van ca. € 350.000 euro verwacht. Dit oplopend naar 1,8 miljoen in 2028. Ook komt er voor 2024 nog ca. 1,5 miljoen aan extra inkomsten aan. Hoe staat het college er tegenover om de in het addendum genoemde 1e begrotingswijziging 2025 niet pas na de zomer 2025 (september 2025) bij de berap te agenderen, maar hier een moment voor te kiezen begin 2025. Dit nadat er duidelijkheid is over de decembercirculaire 2024.
	Antwoord	a. De omvang van de uitkering uit het Gemeentefonds wordt bepaald door een reeks van maatstaven. De genoemde maatstaf is er een van en wordt per gemeente vastgesteld door het CBS. b. De bibliotheekwet wijzigt in 2026. Dan gaat een zorgplicht gelden. Dat betekent dat gemeenten de wettelijke taak krijgen om ervoor te zorgen dat inwoners toegang hebben tot een volwaardige bibliotheek. Er dient uitgewerkt te worden wat er gedaan moet worden om te voldoen aan deze zorgplicht en welke middelen daarvoor nodig zijn. Dit staat los van het in de kadernota opgenomen ombuigingsvoorstel. c. Op basis van de septembercirculaire is de uitkering uit het gemeentefonds aanzienlijk hoger. Een en ander is wel omgeven met de nodige onzekerheden, zoals aangegeven in de raadsinformatiebrief. Het lijkt ons goed om uw raad al in januari 2025 nader te informeren nadat de decembercirculaire is ontvangen.
3.	Vraag	*Algemeen/financieel:* Paragraaf lokale heffingen (blz. 39): Er wordt een verhoging voorgesteld m.b.t. de afvalstoffenheffing. De beleidslijn hierbij is degene die meer afval laat ophalen, moet ook meer betalen. Waarom heeft het college er dan toch voor gekozen om de verhoging door te voeren alleen bij het vastrecht per maand en niet bij de variabele kosten die afhankelijk zijn van het aantal ledigingen van de afvalcontainers?
	Antwoord	De verhoging van de afvalstoffenheffing is een gevolg van het stijgen van de eveneens vaste lasten gemaakt door Blink. Dit zijn met name

		de brandstof- en personeelslasten. Analoog hieraan is de tariefkeuze gemaakt. Het verhogen van de variabele kosten kan ook een (negatieve) keerzijde hebben, nl. ongewenst ontwijkgedrag.
4.	Vraag	*Programma 1: Dienstverlening en Bestuur* Verbinding politiek en inwoners (blz. 12): In de lange termijn agenda (LTA) wordt aangegeven dat we als raad nog voor eind 2024 een nieuwe participatieverordening zoals die genoemd wordt in de nieuwe wet versterking participatie op decentraal niveau voorgelegd gaan krijgen. Zie hiervoor ook de motie die hiervoor door de gemeenteraad in november 2022 is aangenomen. Kan het college aangeven of deze planning gehaald gaat worden of dat deze activiteit alsnog opgenomen moet worden in de begroting 2025.
	Antwoord	Op basis van een VNG-aanpak zal het college in 2025 een voorstel voorleggen. Dit betreft niet enkel het vaststellen van de verordening maar een brede aanpak van participatie met inbreng van o.a. de gemeenteraad.
5.	Vraag	*Programma 2 : Wonen, bedrijven en recreëren* Er is in de begroting een verhoging van de toeristenbelasting voorzien (€ 80.000 euro/jaar). Kan het college aangeven of deze middelen ook weer ingezet gaan worden voor het bevorderen van toerisme en recreatie in de gemeente. Zo ja, kan het college aangeven waarvoor deze middelen dan ingezet gaan worden in 2025?
	Antwoord	Deze baten worden gebruikt ten behoeve van dekking van de lasten van gemeente Heeze-Leende en tot een sluitende begroting te kunnen komen. Er wordt binnen Heeze-Leende fors geïnvesteerd in recreatie en toerisme maar deze kosten zijn vaak ondergebracht in diverse producten.
6.	Vraag	*Programma 2 : Wonen, bedrijven en recreëren* Kan het college aangeven waarom toch vastgehouden is aan een ombuiging/bezuiniging (€ 100.000) m.b.t. de kleine ergernissen? Is het niet verstandiger om de regeling eens goed te evalueren voordat tot een ombuiging/bezuiniging wordt besloten.
	Antwoord	Hoewel dit ten koste gaat van participatie op het gebied van onderhoud wegen achten wij het een verantwoorde bezuiniging om de begroting sluitend te krijgen.
7.	Vraag	*Programma 2 : Wonen, bedrijven en recreëren* Er wordt gesproken op pag. 9 om € 100.000 te reserveren voor de 1e fase van het ondergronds brengen van de huidige hoogspanningsverbinding (verkabeling) die loopt door de Nieuwe Hoeven in Heeze. Kan het college aangeven wat er in deze 1e fase gaat gebeuren en wanneer we een concreet voorstel kunnen verwachten als raad om dit in 2025 op te gaan pakken?
	Antwoord	De eerste fase is het schrijven van een basisontwerp door Tennet. Na het basisontwerp moeten we als gemeente een besluit nemen om het project al dan niet definitief door te zetten.
8.	Vraag	*Programma 2 : Wonen, bedrijven en recreëren* Pag. 20: Er wordt gesproken over het maken van prestatieafspraken met de woningbouwvereniging. Kan het college aangeven over welk soort afspraken dit gaat en waar het accent komt te liggen voor het jaar 2025 en verder.

	Antwoord	Deze prestatieafspraken bevatten de volgende onderwerpen: Beschikbaarheid (nieuwbouw), verduurzaming van bestaande woningvoorraad, betaalbaarheid, leefbaarheid en samenwerking. Deze onderwerpen zijn allemaal belangrijk maar vanwege het woningtekort zijn naast de nieuwbouwopgave ook de verduurzaming van bestaande woningen belangrijk.
9.	Vraag	*Programma 2 : Wonen, bedrijven en recreëren* Blz. 20: Opstellen nieuwe nota grondbeleid (2e helft 2025) waarbij de financiële consequenties hiervan meegenomen gaan worden bij de kadernota 2026. Is het college met ons van mening dat het verstandiger is om deze nota in de 1e helft van 2025 op te stellen om op tijd te zijn voor de kadernota 2026?
	Antwoord	Er zal al eerder worden gestart met het opstellen van deze nota, echter het vergt veel tijd waardoor de vaststelling door uw raad waarschijnlijk pas in de 2e helft van 2025 kan plaatsvinden. Wij gaan ervanuit dat we eerder een inschatting kunnen maken van eventuele financiële consequenties.
10.	Vraag	*Programma 2 : Wonen, bedrijven en recreëren* Blz. 21: Meer richten op vervoer per fiets en openbaar vervoer. We hebben in het kader van het regionale mobiliteitsplan (het zogenaamde MMMP) projecten ingediend om in aanmerking te komen voor cofinanciering (o.a. hub ontwikkeling bij het station in Heeze, doorfietsroute van Someren via Heeze naar Aalst/Waalre, vrij liggende busbaan op de A2). Het betreft hier een lijst van 22 projecten waarvan een aantal start in 2025. We hebben hierover de volgende vragen: a. Over welke 22 projecten hebben we het hier en welke starten in 2025? b. Waar zijn in de begroting 2025 – 2028 de middelen (meerjarig) opgenomen om de benodigde cofinanciering te kunnen leveren op het moment dat dit nodig is. Over welke bedragen hebben we het dan? c. In het Eindhovens dagblad van 3 oktober jl. staat een artikel waarin gesproken wordt over 139 mogelijke trajecten/projecten die een bijdrage moeten gaan leveren aan de bereikbaarheid van de Metropoolregio. Kan het college aangeven welke projecten van toepassing zijn op Heeze – Leende?
	Antwoord	a. Zie hiervoor mededeling poho van 5 juni 2024 b. Voor een deel zijn deze opgenomen in de investeringslijst en deels in de exploitatiebegroting. c. Zoals in het artikel is opgenomen betreft het een regionale lijst met maatregelen die rijp en groen door elkaar heeft staan.
11.	Vraag	*Programma 2 : Wonen, bedrijven en recreëren* Blz. 21: Creëren van prettige en veilige leef- en verblijfsgebieden in de centra. In de teksten in de begroting staan tegenstrijdigheden over de stappen die gezet gaan worden m.b.t. het verkeersluw(er) maken van het centrum van Heeze (zie toelichting op de investeringsplanning versus de teksten bij programma 2). Kan het college in globale termen de planning aangeven van de te nemen maatregelen. Dit inclusief de eerder toegezegde bewustwordingscampagne. Als inspiratie voor dit

		laatste zou kunnen dienen de recent vastgestelde visie op fietscultuur in de gemeente Bergeijk. https://www.bergeijk.nl/bergeijk-kiest-voor-fietscultuur-bergeijk-0
	Antwoord	De quick wins en pilot met verkeerswerende maatregelen bestaan uit: - Aanpassing bebording vrachtwagenverbod en doorgaand verkeer (reeds uitgevoerd) - Actie busjes Berkenschutse (reeds uitgevoerd, wellicht opnieuw nodig in 2025) - Actie vrachtverkeer Poortmannen (reeds uitgevoerd, wellicht opnieuw nodig in 2025) - Afwaarderen Geldropseweg, plaatsen versmallingen (nov 2024) - Afwaarderen Geldropseweg, uitritconstructie rotonde (Q1-Q2 2025) - Gelijkwaardig maken kruisingen Kapelstraat (Q1 2025) In 2025 monitoren we de gevolgen van deze wijzigingen. Als de effecten niet groot genoeg zijn, is een aanvullende pilot in het centrum voorstelbaar. Een bewustwordingscampagne (zoals de lokale implementatie van 'Da's zo gefietst' is een goed idee en past bij het groene en gezonde karakter van Heeze-Leende maar zou gemeentebreed opgepakt moeten worden en niet alleen vanuit het project Centrumontwikkeling Heeze.
12.	Vraag	*Programma 2 : Wonen, bedrijven en recreëren* Blz. 22: Uitvoering geven aan het toetsingskader initiatieven Transitie Landelijk gebied. Kan het college aangeven op welk moment de raad hier als kadersteller bij betrokken gaat worden?
	Antwoord	Planning is dat het toetsingskader in de raadsvergadering van april 2025 wordt vastgesteld.
13.	Vraag	*Programma 2 : Wonen, bedrijven en recreëren* Blz. 22 Milieu: Er wordt gesproken over het oprichten van een duurzaamheidsplatform in 2025. Kan hier al niet al mee begonnen worden in 2024? Dit ook om meer vaart te krijgen in de realisatie van de doelen uit het recent vastgestelde duurzaamheidsbeleid.
	Antwoord	In 2024 zijn en worden voorbereidende werkzaamheden getroffen om te komen tot oprichting van een duurzaamheidsplatform in 2025. Om het duurzaamheidsplatform tot een succes te maken (lessen geleerd van gemeente Valkenswaard) is goede en degelijke voorbereiding nodig.
14.	Vraag	*Programma 2 : Wonen, bedrijven en recreëren* Blz. 24: Recreatie en Toerisme. We hebben hier twee vragen over. a. Er wordt in 2025 uitvoering gegeven aan het uitvoeringsplan Recreatie en Toerisme. Kan het college dit uitvoeringsplan ter beschikking stellen aan de raad? b. Brabantse dag. Er wordt gesproken over een budget voor het verplaatsen en inrichten van de bouwterreinen. Kan het college aangeven of hier een concrete aanleiding voor is om dit budget op te nemen voor 2025?
	Antwoord	a. Nee het uitvoeringsplan is nog niet vastgesteld door het college. Zodra dit beschikbaar is zullen we dit met u delen.

		b. Uw raad heeft middels een motie het college opdracht gegeven om de bouwlocaties van de Brabantsedag te behouden voor Heeze. Recent hebben de wagenbouwers een manifest aangeboden aangaande de bouwlocaties, waarmee de wagenbouwers samen met de gemeente willen zorgdragen voor enerzijds voldoende veilige bouwplaatsen die de Brabantsedag levend houden en anderzijds ook de belangen van de inwoners mee te wegen.
15.	Vraag	*Programma 3 : Samen leven en participeren* Er is sprake van flinke extra uitgaven in het sociaal domein (punt 20 – blz. 6 € 347.000 in 2025). Dit inclusief een besparing op de huishoudelijke hulp. Kan het college aangeven over welke posten dit meer in detail gaat en welke bedragen hiermee gemoeid zijn?
	Antwoord	Het bedrag van € 347.000 omvat : • Indexering 1e lijns zorg € 5.000 • Indexering samen voor jeugd € 54.000 • Landelijke zorg € 218.000 • Veilig thuis € 50.000 • Combinatie jeugdzorg € 60.000 De besparing op de huishoudelijke hulp betreft een uitkomst van reëel begroten. Er kan met € 40.000 minder worden volstaan.
16.	Vraag	*Programma 3 : Samen leven en participeren* Kan het college aangeven waarom er voor gekozen is om de ombuigingen uit de kadernota m.b.t. de eigen bijdrage WMO wel terug te draaien en de versobering/herstructurering van de huishoudelijke hulp (1* 2 weken) niet?
	Antwoord	• De ombuiging eigen bijdrage is niet doorgevoerd, mede op basis van vragen/reactie vanuit u als raad (tijdens de bespreking van de kadernota). • Herstructurering van de huishoudelijke hulp is nodig gezien de ontwikkelingen binnen dit werkveld. Dit is een realiteit waarbinnen we moeten opereren. • Het gaat niet om een herstructurering ingezet door financiële overwegingen. De meerjarige reeks loopt op van € 1,1 miljoen in 2023, naar € 1,3 miljoen in 2024, naar afgerond € 1,5 miljoen in 2025 en verder (inclusief besparing).. De herstructurering heeft te maken met de schaarste van middelen. Lees onvoldoende personele capaciteit en de toenemende vraag, dit vraagt om hierop te anticiperen. • Uitgangspunt is en blijft, passende zorg. In veel situaties is een keer per 2 weken huishoudelijke hulp passend. • Dit sluit niet uit, dat in die die situaties waar de hulp bij het huishouden frequenter noodzakelijk is, ook ingezet blijft worden. • Indien er niet op wordt geanticipeerd is de verwachting dat de wachtlijsten toenemen, dit is niet wenselijk. Bovenstaande ‘herstructurering’ zorgt voor een betere verdeling en werkwijze, en de uitdaging van het vraagstuk waar we voor staan.
17.	Vraag	*Programma 3 : Samen leven en participeren* Kan het college aangeven wat er financieel mogelijk is om de versobering/herstructurering van de huishoudelijke hulp terug te draaien

		in de begroting 2025 c.q. deze bezuiniging uit te stellen. Dit ook in het licht van de extra inkomsten die voortvloeien uit de septembercirculaire (zie vraag 1c).
	Antwoord	• De herstructurering is geen bezuinigingsmaatregel zoals u suggereert. • Het gaat niet om een herstructurering ingezet door financiële overwegingen. De meerjarige reeks loopt op van € 1,1 miljoen in 2023, naar € 1,3 miljoen in 2024, naar afgerond € 1,5 miljoen in 2025 en verder. De herstructurering heeft te maken met de schaarste van middelen. Lees onvoldoende personele capaciteit en de toenemende vraag – (meer gebruikers), dit vraagt om hierop te anticiperen. Zie de beantwoording bij vraag 16. Het is van belang om te anticiperen om inhoudelijke motivatie, zorg beschikbaar te houden voor iedereen.
18.	Vraag	*Programma 3 : Samen leven en participeren* Er is een post opgenomen in de begroting m.b.t. sociale cohesie/dorpshuizen (blz. 9 – punt 23). Deze post loopt af van € 300.000 in 2025 naar € 100.000 in 2027. Deze bedragen zijn niet "een op een" terug te vinden in de tabel op blz. 6. Wat is de oorzaak hiervan? Kan het college aangeven waar deze indicatieve bijdragen op zijn gebaseerd?
	Antwoord	De bedragen die zijn opgenomen in de begroting voor 2025-2027 zijn bedoeld om meerjarig financiële stabiliteit te bieden aan de dorpshuizen, zodat zij zich kunnen richten op de doorontwikkeling en onderzoeken op welke wijze zij de exploitatie zo efficiënt en effectief mogelijk kunnen inrichten en zo te komen tot een structureel dekkende exploitatie. De kaders bij het beschikbaar stellen van deze bedragen worden nu vormgegeven en dienen aan te sluiten bij het accommodatiebeleid, de kaders van de doorontwikkeling en het gestelde in het amendement "dorpshuizen met toekomst." Tegenover deze lasten staat een niet meer van toepassing zijnde huuropbrengst van € 67.000. Het saldo hiervan is weergegeven in tabel 1.0 op pag. 6: € 233.000 in 2025, € 133.000 in 2026 en € 33.000 in 2027. In 2028 ontstaat een positief effect van € 67.000.
19.	Vraag	*Programma 3 : Samen leven en participeren* Blz. 31: Iedereen kan blijven meedoen. Er wordt gesproken over uitvoering geven aan de in 2024 vastgestelde inclusieagenda. Kan het college aangeven wanneer het voorstel hiervoor geagendeerd gaat worden voor de raad of is dit een verantwoordelijkheid van het college. Als dit laatste het geval is zouden wij graag inzage krijgen in deze agenda.
	Antwoord	De inclusieagenda wordt in november 2024 geagendeerd bij het college van B&W. Na besluitvorming wordt de agenda ter kennisname aan de raad aangeboden.
20.	Vraag	*Investeringsplanning 2025 – 2028* In de geactualiseerde investeringsplanning zijn ook posten opgenomen die gekenmerkt zijn als 'inventarisatie'. We hebben hier de volgende vragen over: a. Zijn de indicatieve bedragen (eenmalige kosten + kapitaallasten) die opgenomen zijn voor deze posten wel of niet <u>daadwerkelijk</u> onderdeel van de begroting 2025? Of zijn ze alleen opgenomen ter informatie.

		b. Wat betekent het als er nog niets is ingevuld bij deze posten? Dat er geen kosten zijn c.q. er 100% dekking tegenover de kosten staat, dat de kosten nog niet bekend zijn?
	Antwoord	De kapitaallasten staan opgenomen in tabel 2.0, tabel 3.0 en tabel 4.0 en volgen uit projecten in het investeringsoverzicht waar bedragen bij zijn opgenomen en zijn onderdeel van de begroting 2025. Voor de projecten '*ter inventarisatie'* is vaak nog geen enkel besluit genomen door de gemeenteraad waardoor er geen budget is opgenomen in de begroting. Wel zijn het investeringen waarover wordt gesproken of waarvan de kans groot is dat er op termijn rekening mee moet worden gehouden in de begroting. Ze staan dus als pro memorie (P.M.) opgenomen in het overzicht.
21.	Vraag	*Investeringsplanning 2025 – 2028* Er wordt gesproken over een onderzoek naar evt. uitbreiding van de Poortmannen. Kan het college aangeven of er daadwerkelijk behoefte is aan uitbreiding van de poortmannen? Of wordt er ook naar andere locaties gekeken? Over welke soort bedrijven hebben we het dan? Wordt er ook onderzocht of het mogelijk is om bestaande bedrijven te verplaatsen c.q. het huidige terrein te herstructureren? Kan het college aangeven waar dit onderzoek zich op richt. Op welk gebied? Ten oosten van het spoor (in het gebied van de huidige poortmannen) of ten westen van het spoor (in het beekdal van de Groote Aa)?
	Antwoord	Duidelijk is dat geen uitbreiding van de Poortmannen mogelijk is zolang het verkeer hiernaar toe vanaf de randweg moet worden afgewikkeld over de Leenderweg, Oude Stationstraat, Nieuwendijk en de Ginderover. Wellicht met een eventuele uitbreiding van de Poortmannen kan het doortrekken van de randweg (deels) worden gefinancierd. De vragen die hier worden gesteld over de uitbreiding moeten onderzocht worden.

Fractie Algemeen Belang Heeze-Leende		
Datum	14 oktober 2024	
Onderwerp	Vragen Begroting 2025	

Vragen		
1.	Vraag	*Pagina 10 (Kleine ergernissen)* Kan er een meerjarig gemiddelde genoemd worden van het bedrag dat is besteed aan kleine ergernissen?
	Antwoord	Dit staat toegelicht op pagina 9 onderaan/pagina 10 bovenaan, als toelichting bij tabel 1.0.
2.	Vraag	*Pagina 12 (Investeringen)* Wat wordt beoogd te bereiken met een investering (project) van 157K voor de gemeentewerf?
	Antwoord	De gemeentewerf is een jong gebouw van de gemeente Heeze-Leende. Voor de verduurzaming van dit gebouw worden pv-panelen toegevoegd. Daartoe is deze investering aangevraagd.
3.	Vraag	*Pagina 18 (Waterberging)* Hier staat “realiseren waterberging i.s.m. Waterschap”. Wordt hier alleen de bovengrondse buffervoorziening op Oudenmolen mee bedoeld? Of wordt er op meer plekken waterberging gerealiseerd?
	Antwoord	Nee, hier wordt niet alleen de bovengrondse buffervoorziening van de Oudenmolen in Heeze bedoeld. In de raadsinformatiebrief “stimuleringsbijdrage klimaatadaptatie” (april 2024) zijn in de brief en de bijbehorende folder de locaties opgenomen waar buffervoorzieningen worden gerealiseerd.
4.	Vraag	*Pagina 24 (Economische groei)* Wat is de uitkomst geweest van het ondernemersevenement “toekomstbestendig ondernemen”?
	Antwoord	De bijeenkomst “Toekomstbestendig Ondernemen” staat nog op de agenda, waardoor er nog geen uitspraken mogelijk zijn.
5.	Vraag	*Pagina 24 (Investeringen)* We missen de aankoop van ’t Perron in Heeze of gaat de koop niet door? Op pagina 92 staat dit wel als inventarisatie in de investeringstabel. Hiervoor moet uiteraard nog een raadsvoorstel aan de gemeenteraad worden voorgelegd, maar hoe gaan we deze koop dan bekostigen? Volgens de Kadernota zou het raadsvoorstel voor de Begroting 2025 aan de raad worden voorgelegd.
	Antwoor	De intentie is om het raadsvoorstel in 2024 aan te bieden aan de raad.
6.	Vraag	*Pagina 35 (Programma 3)* Wat veroorzaakt de explosieve stijging van 2.035K in 2024 naar 6.816K in 2025 op 3.5 participatie?
	Antwoord	Dit staat toegelicht in tabel 4.2 op pag. 35. Heeft te maken met de specifieke uitkeringen opvang ontheemden Oekraïne en opvang Asielzoekers in 2025.
7.	Vraag	*Pagina 38 (OZB)* Hoe berekenen jullie de procentuele mutatie? En wat houdt het rekentarief algemene uitkering in?
	Antwoord	De procentuele mutatie hangt samen met de WOZ-waarde, deze verschilt per categorie vastgoed.

		Voor de vaststelling van de omvang van algemene uitkering uit het gemeentefonds wordt iedere gemeente gecorrigeerd voor de OZB opbrengsten. Deze correctie is gebaseerd op het rekentarief, het landelijk gemiddelde inzake OZB.
8.	Vraag	*Pagina 44 (Bestendigen sociale cohesie/dorpshuizen)* Waarom is er hier een PM opgenomen, terwijl er op pagina 9 staat dat er 300K als voorlopige raming wordt meegenomen in 2025?
	Antwoord	Voor sociale cohesie/dorpshuizen zijn in de begroting 2025 bedragen opgenomen. De tabel waarnaar wordt verwezen is een risico-inventarisatie. Vanwege de onzekerheid met betrekking tot de uitwerking, is in de weerstandsparagraaf eveneens het risico benoemd met daaraan gekoppeld een PM raming, omdat nog niet duidelijk is of en hoe groot/klein het risico is.
9.	Vraag	*Pagina 46 (Jeugdzorg)* Voor 2025 wordt er een significante verhoging van het dagtarief verwacht. De financiële impact is nu nog onduidelijk, maar is het niet raadzaam om hiervoor alvast een reservering op te nemen?
	Antwoord	Indien we door de combinatie van tariefverhoging en het aantal jeugdigen in jeugdzorgplus in 2025 een overschrijding op de jeugdbegroting verwachten dan komen we daar in de Berap op terug.
10.	Vraag	*Pagina 57 (EMU-saldo)* Nu de septembercirculaire bekend is: wat is het toegestane EMU-saldo voor de gemeente Heeze-Leende?
	Antwoord	De lokale overheden (gemeenten, provincies en waterschappen) gezamenlijk zijn voor de helft verantwoordelijk voor het toegestane EMU-saldo. De andere helft neemt het rijk voor zijn rekening. Binnen de lokale overheden is 34% toebedeeld aan de gemeenten. Binnen dat aandeel is de referentiewaarde voor Heeze-Leende 2,224.
11.	Vraag	*Pagina 64 (Blink)* Onder deelnemende partijen staat nog de private partij PreZero vermeld. Bent u het met ons eens dat dit niet juist is?
	Antwoord	In de dagelijkse praktijk is afscheid genomen van Prezero, zowel in technische en financiële zin. In formele zin is er nog sprake van een verbintenis die ophoudt te bestaan als alle raden hierover een besluit hebben genomen en dit wordt gepubliceerd door de gemeente Helmond. Dit is zeer binnenkort het geval.
12.	Vraag	*Pagina 92 (Middelen)* Waarom staan er bij Startersleningen geen bedragen
	Antwoord	Er zijn geen nieuwe startersleningen geraamd. Wel worden er nog jaarlijks kosten gemaakt en die zijn in de exploitatiekosten opgenomen (bij nader inzien).
13.	Vraag	*Pagina 101 (Kengetallen)* In RIB was vermeld dat er bij de financiële kengetallen op pagina 49 (tabel 6.4) tekstuele omissies waren geslopen. De juiste tabel was in de presentatie gezet. Volgens ons kloppen dan ook de % op pagina 101 bij Netto schuldquote en bij netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen niet. U heeft in de presentatie alleen de % van solvabiliteit aangepast.
	Antwoord	We zullen bijlage 4 in zijn geheel toevoegen bij deze set vragen.
14.	Vraag	*(Fietspad Heeze-Sterksel)* Voor welk bedrag staat onderhoud fietspad volledige traject van Heeze naar Sterksel in de begroting en voor welk jaar?
	Antwoord	Fietspad Heezerweg staat in de planning voor week 47 2024. De kosten voor het onderhoud van dit fietspad staat niet apart in de begroting

		maar wordt gefinancierd vanuit de voorziening voor regulier groot onderhoud wegen. De kosten voor de onderhoudsmaatregelen aan het fietspad van ruim een kilometer lengte belopen c.a. € 180k.
15.	Vraag	Wat zijn de surplus kosten, ten opzichte van het onderhoud uit de vorige vraag, als we het fietspad volledig traject van Heeze naar Sterksel op dezelfde kwaliteit brengen als het fietspad volledig traject van Heeze naar Leende, in vernieuwde status, brengen?
	Antwoord	Asfalteren op deze locatie is niet verstandig omdat er veel kabels en leidingen onder dat deel van het fietspad liggen. Wel gaan we het pad opnieuw bestraten en wordt het pad constructief verbeterd door de bestrating op te sluiten met betonbanden. Hiermee stijgt de kwaliteit aanzienlijk zonder dat kabels en leidingen onbereikbaar worden voor onderhoud of bij storingen.

Fractie VVD Heeze-Leende		
Datum	-	
Onderwerp	Technische vragen n.a.v. begroting 2025	
Vragen		
1.	Vraag	Wat zijn de 3 grootste risico's welke we lopen met het aannemen van deze begroting?
	Antwoord	In het overzicht van geïnventariseerde en gekwantificeerde risico's op pag. 44 vindt u de risico's.
2.	Vraag	Wij stellen voor om in 2025 de Rafaelschool door gemeente aan te kopen, wat zullen hiervan de financiële consequenties zijn voor de komende jaren? Wij gaan hiervoor een amendement indienen.
	Antwoord	We hebben het pand laten taxeren i.v.m. de mogelijke aankoop. De getaxeerde waarde ligt ver onder de vraagprijs. Het is nog onduidelijk of we tot overeenstemming over de prijs kunnen komen.
3.	Vraag	In juli, net voor de schoolvakanties willen wij een extra maaibeurt langs fietspaden tussen de kernen en langs recreatieve fietspaden. Dit jaar was het gras ed. veel te lang waardoor je vaak met je onderbenen tegen de brandnetels fietste. Welk bedrag is hiervoor nodig?
	Antwoord	Voor 2025 hebben we voldoende budget om de werkzaamheden uit te voeren. Onze buitendienst maait in samenwerking met een aannemer in de periode Mei t/m Oktober de stroken (ca 100 cm breed) langs de bermen drie keer per jaar. Het moet uitgezocht worden wat de kosten zijn om dit een keer extra te laten doen omdat veel door de buitendienst wordt gedaan.
4.	Vraag	Betalen gedoogde 'bewoners' van recreatieve verblijven toeristenbelasting? Zo ja, hoeveel per jaar?
	Antwoord	Als een verblijvende persoon is ingeschreven in de gemeente dan hoeft van de betreffende overnachtingen geen aangifte te worden gedaan en wordt dus geen toeristenbelasting in rekening gebracht.
5.	Vraag	De gemeente heeft in het verleden een garantstelling verstrekt aan De Bulders Woningbouw C.V. Is er, naast de hypothecaire zekerheid op de gronden, nog een andere vorm van dekking voorzien voor het geval de bank deze garantstelling inroept? Zo ja, wat is die dekking en zo nee hoe pakken we dat concreet aan als de bank de garantie daadwerkelijk aanspreekt?
	Antwoord	Op pag. 44 wordt een toelichting gegeven over de situatie van de garantstelling en de verlaging van het risico. Het risico wordt meegenomen ter bepaling van het weerstandsvermogen. Er is geen andere vorm van dekking. Daarnaast is de dekking minimaal geworden door de verkoop van kavels aan de ontwikkelaars en particulieren. Overigens wordt er voor de garantstelling een vergoeding betaald door de Bulders Woningbouw C.V.
6.	Vraag	Op pagina 9 wordt aangegeven dat in 2025 de eerste fase wordt voorzien van het ondergronds brengen van de hoogspanningskabels, op pagina's 92-93 staan voor deze post geen bedragen opgenomen. Kunt u aangeven waaruit dit betaald gaat worden?
	Antwoord	In 2025 zal begonnen worden aan het basisontwerp voor de verkabeling van de nieuwe Hoeven. De realisatie van de verkabeling zal op zijn

		vroegst in 2027-2028 plaatvinden. Na het basisontwerp kan de gemeente beslissen of er een go komt op het definitief ontwerp en dus ook opdracht voor realisatie. In de begroting is € 100.000,- opgenomen voor de basisontwerpfase (exploitatie).

Fractie CDA		
Datum	14-10-2024	
Onderwerp	Vragen Begroting 2025	

Vragen		
1.	Vraag	Tijdens de RIB over de begroting is gesproken over de septembercirculaire. Hierdoor zou er mogelijk een hogere uitkering voor 2025 zijn. Dit had volgens de toelichting met name betrekking op het Sociaal Domein. In hoeverre is de hogere uitkering vrij te besteden?
	Antwoord	De hogere uitkering uit het gemeentefonds op basis van de septembercirculaire is met onzekerheden omgeven, zoals verwoord in de raadsinformatiebrief. In januari, na ontvangst van de decembercirculaire zullen wij u nader informeren. De uitkering uit het gemeentefonds is in beginsel vrij te besteden. In specifieke gevallen is sprake van taakmutaties waarvoor middelen gereserveerd moeten blijven. In de begroting 2025 en verder zijn de ramingen (inclusief sociaal domein) gebaseerd op de laatst bekend zijnde ontwikkelingen zonder rekening te houden met de septembercirculaire.
2.	Vraag	Tijdens de RIB kwam ook naar voren dat het e.e.a. opgeschoond is in de financiële administratie. Tevens zijn er ook andere processen en verbeteringen die noodzakelijk zijn op de financiële afdeling. a. Is hiermee rekening gehouden in de begroting? b. En is hier voldoende capaciteit voor?
	Antwoord	Binnen de werkzaamheden wordt periodiek gewerkt aan verbeteringen. Daarnaast wordt onderzocht in hoeverre de capaciteit aansluit bij de omvang van de werkzaamheden. Voor zover daar financiële claims uit voortvloeien komen wij bij u terug in de raad. De noodzaak tot versterking van de bedrijfsvoering is duidelijk aan het licht gekomen bij de samenstelling van de P&C-documenten en de wijze van interne sturing op processen. De versterking ziet op het zowel kwantitatief als kwalitatief op orde brengen van teams, alswel het stroomlijnen van processen en herdefiniëren van verantwoordelijkheden die passen bij integraal management. Uiteraard doen we dat op onderdelen in samenspraak met de GRSA2-organisatie, doch er ligt zeker ook een ontwikkelopgave voor onze eigen organisatie. Als gevolg van het bestuursbesluit is de directeur GRSA2 momenteel aan de slag met de voorbereiding van een nieuw begrotingsvoorstel 2025-2028 waarin ook voorstellen zullen landen die een versterking van de bedrijfsvoering en het verder op orde brengen van dienstverlening tot doel hebben.

3.	Vraag	Personeelsbudget programma 1,2,3 → moet er niet een voorziening voor eventuele hogere personeelskosten opgenomen worden?
	Antwoord	De personeelskosten worden op basis van CAO en de te verwachten trends gemonitord en in de begroting en meerjarenramingen geraamd. Eventuele bijstellingen vinden plaats in de voortgangsrapportage(s). Op voorhand rekening houden met een mogelijke aanvullende stijging en deze afdekken via een voorziening is niet de weg, omdat de voorziening incidentele middelen bevat, terwijl de mogelijke verhoging structureel doorwerkt.
4.	Vraag	Pagina 1: piek paspoorten → hiervoor wordt extra budget gevraagd. Leveren de extra paspoorten zelf niet genoeg op?
	Antwoord	Er wordt geen extra budget aangevraagd. De extra inkomsten zijn meer dan voldoende om de uitbreiding te bekostigen.
5.	Vraag	Pagina 21: Samen naar de A2 → verandert er hier iets nu bekend is dat de mestvergister failliet is?
	Antwoord	Dit was een huurder voor een deel van het bedrijventerrein en de gevolgen van het faillissement zal nader onderzocht moeten worden.
6.	Vraag	Pagina 21: Verbinding randweg → in het investeringsoverzicht (pagina 93) is er de komende jaren 50K per jaar opgenomen. a. Wat gaat er in 2025 gebeuren? b. Welke mijlpalen dienen er gerealiseerd te worden om in 2028 te beginnen met de aanleg? c. Waarom is het stukje Poortmannen – Somerenseweg later voorzien en wordt dat niet in 1 keer gedaan?
	Antwoord	a. Begin 2024 heeft de raad het aantal keuzes voor de randweg teruggebracht naar een variant tussen de voorgestelde varianten 1 en 2. In 2025 onderzoeken we verder hoe dit tracé kan komen te lopen, hoe de aanleg door het beekdal goed ingepast kan worden én of het mogelijk is om in eerste instantie de bestaande spoorwegovergang bij de industrieweg te gebruiken voor de ontsluiting van de poortmannen. Tevens wordt er ook contact opgenomen met (een deel van) de grondeigenaren in het gebied. b. Er dient een definitief ontwerp te zijn en dit dient mogelijk gemaakt te worden middels een ruimtelijke procedure. Hieraan vooraf gaat een uitbreide participatie met betrokken partijen zoals bijvoorbeeld het IVN, het waterschap en Prorail. De benodigde grondposities moeten in bezit zijn. Er moeten voldoende middelen beschikbaar zijn om de aanleg mogelijk te maken.

		c. De verbinding Somerenseweg-Industrieweg is juist eerder voorzien dan de verbinding randweg-industrieweg, bij voorkeur te combineren met de herinrichting van de Somerenseweg-Ginderover Voor de verbinding Industrieweg-Somerenseweg moet nog een ontwerp worden gemaakt én dit ontwerp moet mogelijk gemaakt worden middels een ruimtelijke procedure voordat het eventueel meegenomen kan worden in de uitvoering van de herinrichting van de Somerenseweg-Ginderover.
7.	Vraag	Pagina 22: faciliteren agrariërs → is er een beeld hoeveel dit er zijn en om hoeveel grond het gaat?
	Antwoord	We zijn nu in overleg met 20 agrariërs. Dit gaat in de meeste gevallen over faciliteren van (andere) mogelijkheden op het erf. In 2 gevallen is de grond ook onderdeel van het overleg.
8.	Vraag	Pagina 30: onderzoek verduurzaming Dirk Hezius → wanneer is dit afgerond?
	Antwoord	Het onderzoek naar de verduurzaming zal medio 2025 worden afgerond.
9.	Vraag	Pagina 33: dorpshuizen → a. hoe verloopt de communicatie nu met de besturen van de dorpshuizen? b. Is het bestuur van 't Perron alweer op volle sterkte?
	Antwoord	a. Namens de gemeente ondersteunt een adviseur de dorpshuizen in het proces van de doorontwikkeling. Deze adviseur is met de drie stichtingsbesturen in gesprek over de individuele opgaven, alsook het vervolg van de doorontwikkeling. b. Er is nog geen voltallig bestuur. De inrichting hiervan kost tijd, waarbij wij hebben aangeboden om vanuit de gemeente te ondersteunen om dit proces te versnellen. Inmiddels hebben zich de eerste kandidaten gemeld. De inzet is om in voor het einde van 2024 een nieuw bestuur te hebben ingericht.
10.	Vraag	Pagina 34: gemeenschappelijk accommodatie Lambrek → wat is de status van dit project?
	Antwoord	Onder begeleiding van een procesbegeleider van Sportservice Noord Brabant hebben Hockey Heeze en RKSV Heeze gewerkt aan een Programma van Eisen (PvE) ten aanzien van een gezamenlijke accommodatie. Een eerste aanzet PvE en Vlekkenplan zijn gereed. Dit PvE wordt momenteel omgezet in een kostencalculatie om PvE en beschikbaar budget af te stemmen.
11.	Vraag	Pagina 34: cultuur → wordt er nog iets met kunst- en cultuurnota gedaan?
		Bij de vaststelling van de beleidsnota heeft de raad het huidige ambitieniveau bestendigd. Binnen de bestaande

<table>
<tr><td></td><td></td><td>middelen ondersteunen we eenmalig of structureel lokale verenigingen, initiatieven en evenementen.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">12.</td><td>Vraag</td><td>Pagina 36 – 39: lokale heffingen → Is er nog sprake van een herijking van de methodiek van het integraal berekenen van lokale heffingen?</td></tr>
<tr><td>Antwoord</td><td>De methodiek is niet herijkt.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">13.</td><td>Vraag</td><td>Pagina 40: leges → Onderstaand een vergelijking met een aantal willekeurige producten tussen 2025 en 2024. Hieruit valt op te maken dat de leges voor de algemene dienstverlening in 2025 lager worden.
a. Klopt dat?
b. En waarom is dat terwijl er ook extra middelen voor de paspoortenpiek gevraagd wordt?
<table>
<tr><th>Product</th><th>2024</th><th>2025</th></tr>
<tr><td>1.1.1. a. Huwelijksvoltrekking maandag t/m donderdag tijdens kantooruren</td><td>€ 387,00</td><td>€ 380,70</td></tr>
<tr><td>1.9.1.a. Paspoort voor een persoon die 18 jaar of ouder is</td><td>€ 83,85</td><td>€ 77,45</td></tr>
<tr><td>1.12.1. Rijbewijs</td><td>€ 51,10</td><td>€ 42,50</td></tr>
<tr><td>1.15.1.a. Verstrekken basisregistratie personen</td><td>€ 12,65</td><td>€ 12,45</td></tr>
<tr><td>1.19.1.a. Afschrift gemeentebegroting met toelichting</td><td>€ 56,90</td><td>€ 56,00</td></tr>
<tr><td>1.31.a. behandeling aanwezigheidsvergunning kansspelautomaat</td><td>€ 58,70</td><td>€ 56,50</td></tr>
<tr><td>1.33.1.c. Verstrekken gehandicaptenparkeerkaart</td><td>€ 48,90</td><td>€ 48,15</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>Antwoord</td><td>In de legesverordening zijn onjuiste tarieven opgenomen. Zo spoedig als mogelijk wordt de juiste legesverordening aan u voorgelegd.
Zoals bij vraag 4 staat aangegeven zijn er geen extra middelen opgenomen voor de paspoortenpiek.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">14.</td><td>Vraag</td><td>Pagina 51: activiteiten 2025 → hier wordt gesteld dat belanggroepen een lijst met kleine ergernissen opstellen en doorgeven aan de gemeente.
a. Zitten deze kleine ergernissen wel in de begroting?
b. Is het voor inwoners inzichtelijk wie deze belanggroepen zijn?</td></tr>
<tr><td>Antwoord</td><td>A. Het budget Kleine ergernissen is uit de begroting gehaald. Echter in de tekst is het samenstellen van de lijst blijven staan. Zonder budget kan het initiatief geen doorgang vinden.
B. De belanggroepen nemen actief contact op met de burgers/ inwoners betreft het ophalen van de kleine ergernissen. Het betreft de belangengroepen: dorpsraad Strijp, Dorpstraat Sterksel, Dorpsraad Leende, ZLTO en 55plusactief.</td></tr>
<tr><td>15.</td><td>Vraag</td><td>Pagina 59: informatiebeveiliging → in het accountantsverslag van de jaarrekening 2023 is een aantal aanbevelingen gedaan</td></tr>
</table>

		inzake informatiebeveiliging. Deze dienen vermoedelijk opgepakt te worden door de GRSA2. Echter zijn wij zelf verantwoordelijk voor de informatiebeveiliging. Gaan hier in 2025 nog stappen op ondernomen worden?
	Antwoord	De bevindingen van de accountant zijn gedeeld met de informatieveiligheidsadviseur van de GRSA2. Er zal regelmatig overleg plaatsvinden tussen de gemeenten HL en de GRSA2 over de aanbevelingen om deze op te pakken. Een groot deel van de genoemde aanbevelingen geldt ook voor de andere A2 gemeenten.
16.	Vraag	Pagina 59 – 60: interne controle → hier zijn aanbevelingen gedaan door de accountant. Deze zijn via de raad doorgeleid en overgenomen door het college. Is er voldoende capaciteit / budget om hieraan te voldoen?
	Antwoord	De noodzaak tot versterking van de bedrijfsvoering is duidelijk aan het licht gekomen bij de samenstelling van de P&C-documenten en de wijze van interne sturing op processen. De versterking ziet op het zowel kwantitatief als kwalitatief op orde brengen van teams, alswel het stroomlijnen van processen en herdefiniëren van verantwoordelijkheden die passen bij integraal management. Uiteraard doen we dat op onderdelen in samenspraak met de GRSA2-organisatie, doch er ligt zeker ook een ontwikkelopgave voor onze eigen organisatie. Als gevolg van het bestuursbesluit is de directeur GRSA2 momenteel aan de slag met de voorbereiding van een nieuw begrotingsvoorstel 2025-2028 waarin ook voorstellen zullen landen die een versterking van de bedrijfsvoering en het verder op orde brengen van dienstverlening tot doel hebben.
17.	Vraag	Pagina 93: Kloosterlaan→ a. Welk bedrag is de jaarlijkse besparing als het verharden van de Kloosterlaan op de lange baan wordt geschoven? b. Wat betekent het voor de juridische en planologische voorbereidingen als het verharden van de Kloosterlaan op de lange baan wordt geschoven? c. Welke investeringen zijn de afgelopen 15 jaar gedaan in voorbereiding op her verharden van de Kloosterlaan?
	Antwoord	a. Kapitaallasten bedragen circa € 42.500 per jaar. b. De planologische en juridische procedures kunnen gewoon doorlopen. Zolang de procedures nog niet zijn afgerond kan de Kloosterlaan sowieso niet worden opengesteld. Dus de uitkomst van de procedures moet altijd eerst worden afgewacht ongeacht of besloten wordt tot verschuiven in de tijd. Afhankelijk van wat met de lange baan bedoeld wordt kan afstel op korte termijn leiden tot beeindigen van alle procedures.

		c. Sinds 2021 is € 168.928 geïnvesteerd. Daarvoor is onder andere de brug in de Kloosterlaan vervangen. De oude was versleten en niet geschikt voor het toekomstige wegprofiel en verkeersbelasting.

In verbeterde versie begroting 2025 en meerjarenraming

1. Te corrigeren legesverordening (wordt aangeleverd via de vakafdeling). Heeft geen financiële gevolgen voor de begroting 2025 en meerjarenraming.
2. Aanpassingen tekst en tabellen:

Pagina 42

Toegepaste uitgangspunten bij berekening lokale belastingdruk:
Bij het 3e aandachtsbolletje:
- Hier staat een 3,5% en dat dient 4% te zijn
- Hier staat een tarief van 0,0912% en dat dient 0,0928% te zijn

Pagina 49

Tabel 6.4 Financiële kengetallen

	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Veilige zone	Onveilige zone
Netto schuldquote	47%	107%	67%	86%	88%	102%	< 130%	> 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	28%	88%	60%	79%	80%	95%	< 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	30%	19%	24%	22%	21%	18%	> 20%	< 20%
Grondexploitatie	1%	0%	0%	0%	0%	0%	< 10%	> 10%
Structurele exploitatieruimte	0%	-1%	-2%	-4%	0%	1%	> 0%	< 0%
Belastingcapaciteit	102%	110%	106%	106%	105%	105%	< 100%	> 100%

Pagina 101

Bijlage 4

Onderliggende cijfers financiële kengetallen

1a Netto schuldquote	2025	2026	2027	2028
A. Vaste schulden	15.839	14.653	13.461	12.262
B. Netto vlottende schuld	19.830	26.760	28.477	37.569
C. Overlopende passiva	5.000	5.000	5.000	5.000
D. Financiële activa	0	0	0	0
E. Uitzettingen < 1 jaar	4.800	4.800	4.800	4.800
F. Liquide middelen	100	100	100	100
G. Overlopende activa	2.000	2.000	2.000	2.000
H. Totale baten	50.400	45.885	45.708	46.785
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%)	**67%**	**86%**	**88%**	**102%**

1b Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	2025	2026	2027	2028
A. Vaste schulden	15.839	14.653	13.461	12.262
B. Netto vlottende schuld	19.830	26.760	28.477	37.569
C. Overlopende passiva	5.000	5.000	5.000	5.000
D. Financiële activa	3.349	3.349	3.349	3.349
E. Uitzettingen < 1 jaar	4.800	4.800	4.800	4.800
F. Liquide middelen	100	100	100	100
G. Overlopende activa	2.000	2.000	2.000	2.000
H. Totale baten	50.400	45.885	45.708	46.785
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%)	**60%**	**79%**	**80%**	**95%**

2. Solvabiliteitsratio	2025	2026	2027	2028
A. Eigen vermogen	15.331	15.279	15.263	14.935
B. Balanstotaal	63.360	70.360	72.360	81.360
Solvabiliteit (A/B) x 100%	**24%**	**22%**	**21%**	**18%**

3. Grondexploitatie	2025	2026	2027	2028
A. Bouwgronden in exploitatie	0	0	0	0
B. Totale baten	50.400	45.885	45.708	46.785
Grondexploitatie (A/C) x 100%	**0%**	**0%**	**0%**	**0%**

4. Structurele exploitatieruimte	2025	2026	2027	2028
A. Totale structurele lasten	43.413	44.611	45.422	46.405
B. Totale structurele baten	42.581	42.834	45.428	46.571
C. Totale structurele toevoegingen aan de reserves	274	104	211	65
D. Totale structurele onttrekkingen uit de reserves	269	222	374	242
E. Totaal baten	50.400	45.885	45.708	46.785
Structurele exploitatieruimte (((B-A)+D-C)/E x 100%	**-2%**	**-4%**	**0%**	**1%**

5. Belastingcapaciteit	2025	2026	2027	2028
A. OZB lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	438	451	460	469
B. Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	383	388	394	400
C. Afvalstoffenheffing voor een gezin	236	241	247	252
D. Eventuele heffingskorting	-	-	-	-
E. Totale woonlasten voor gezin (A+B+C-D)	1.057	1.081	1.101	1.122
F. Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin	1.000	1.022	1.045	1.068
Belastingcapaciteit (E/F) x 100%	**106%**	**106%**	**105%**	**105%**

Doorrekening scenario kleine ergernissen

Tabel 3.1 Saldo na bestemming programma 2

Thema		Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijzigingen 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
2.1	Wonen en bouwen	1.736	1.943	2.038	2.296	2.478	2.210	2264
2.2	Openbare ruimte	3.057	3.005	3.005	2.998	3.011	3.239	3485
2.3	Ruimtelijke ordening	460	671	671	444	570	395	409
2.4	Milieu	1.120	1.165	1.165	1.377	1.031	1.051	1076
2.5	Afval	1.828	1.517	1.517	1.692	1.730	1.796	1802
2.6	Water	1.745	2.258	2.258	2.506	2.381	2.345	2439
2.7	Economische zaken	693	248	248	237	244	251	259
2.8	Recreatie en toerisme	1.411	1.421	1.421	1.515	1.543	1.583	1625
Totaal lasten		*12.050*	*12.228*	*12.323*	*13.066*	*12.988*	*12.871*	*13.357*
2.1	Wonen en bouwen	1.080	569	569	562	601	361	331
2.2	Openbare ruimte	350	141	141	102	103	104	73
2.3	Ruimtelijke ordening	216	42	42	43	44	45	46
2.4	Milieu	278	332	332	815	440	440	440
2.5	Afval	2.046	1.909	1.909	2.045	2.090	2.135	2182
2.6	Water	2.430	2.890	2.890	3.071	2.953	2.914	2975
2.7	Economische zaken	289	24	24	35	35	36	37
2.8	Recreatie en toerisme	430	364	364	448	452	453	461
Totaal baten		*7.118*	*6.273*	*6.273*	*7.122*	*6.719*	*6.489*	*6.545*
Saldo voor bestemming		**-4.932**	**-5.955**	**-6.050**	**-5.945**	**-6.270**	**-6.381**	**-6.812**
2.0	Toevoegingen aan reserves	313	0	0	1.200	0	0	0
2.0	Onttrekkingen aan reserves	652	145	145	1.553	443	276	273
Saldo mutatie reserves		**339**	**145**	**145**	**353**	**443**	**276**	**273**
Saldo na bestemming programma 2		**-4.593**	**-5.810**	**-5.905**	**-5.591**	**-5.827**	**-6.106**	**-6.539**

Tabel 11.0 Saldo na bestemming

Programma		Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijzigingen 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
1	Dienstverlening en bestuur	12.383	11.706	11.771	13.209	13.257	13.117	13.257
2	Wonen, bedrijven en recreëren	12.050	12.228	12.323	13.066	12.988	12.871	13.357
3	Samen leven en participeren	18.644	19.243	19.457	25.695	21.698	19.876	20.212
Totaal lasten		*43.077*	*43.177*	*43.550*	*51.971*	*47.943*	*45.863*	*46.826*
1	Dienstverlening en bestuur	32.999	33.650	33.650	35.288	35.017	36.219	37.228
2	Wonen, bedrijven en recreëren	7.118	6.273	6.273	7.122	6.719	6.489	6.545
3	Samen leven en participeren	3.382	2.700	2.913	7.991	4.149	3.000	3.013
Totaal baten		*43.499*	*42.622*	*42.836*	*50.400*	*45.885*	*45.708*	*46.785*
Saldo van baten en lasten		**422**	**-555**	**-715**	**-1.570**	**-2.058**	**-155**	**-41**
1	Dienstverlening en bestuur	185	501	501	158	104	211	65
2	Wonen, bedrijven en recreëren	313	0	0	1.200	0	0	0
3	Samen leven en participeren	339	0	0	0	0	0	0
Toevoegingen aan reserves		*837*	*501*	*501*	*1.358*	*104*	*211*	*65*
1	Dienstverlening en bestuur	127	458	618	442	389	295	158
2	Wonen, bedrijven en recreëren	652	145	145	1.553	443	276	273
3	Samen leven en participeren	122	453	453	978	810	45	45
Onttrekkingen aan reserves		*901*	*1.056*	*1.216*	*2.972*	*1.641*	*616*	*476*
Saldo mutatie reserves		**63**	**555**	**715**	**1.614**	**1.537**	**405**	**411**
Saldo na bestemming (resultaat)		**485**	**0**	**0**	**44**	**-521**	**251**	**371**

Tabel 11.3 Saldo incidentele baten

Programma / Taakveld - Incidentele baten		Omschrijving	2025	2026	2027	2028
1. Dienstverlening en bestuur			209	-206		
0.10	Mutaties reserves	Vrijval reserve ontwikkeling organisatie	-125	-125		
0.10	Mutaties reserves	Vrijval reserve kwaliteitsimpuls personeel	-81	-81		
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	Eenmalige korting gemeentefonds- Prov. Noord-Brabant	475			
0.7	Opbrengst grondverkoop	Gronden aan de achterzijde van de Irislaan	-60			
2. Wonen, bedrijven en creëren			-1995	-919	-364	-298
0.10	Mutaties reserves	Vrijval reserve Bovenwijkse voorzieningen	-929			
0.10	Mutaties reserves	Onttrekking reserve mobiliteitsplan buitenwegen (fietspaden) ter dekking fietspaden leenderweg	-116			
0.10	Mutaties reserves	Vrijval reserve totaaloplossing verkeersproblematiek	-75	-75	-75	-75
0.10	Mutaties reserves	Vrijval reserves afval	-15	-15	-12	-12
2.2	Openbare ruimte	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 SPUK	-33	-33	-33	
2.4	Milieu	Aanpak energie armoede SPUK	-81			
2.4	Milieu	Lokale aanpak isolatie SPUK	-60	-210		
2.4	Milieu	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat-en energiebeleid (CDOKE) SPUK	-209	-106	-106	-106
2.6	Water	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 SPUK	-105	-105		
7.4	Milieubeheer	Uitvoeringskosten veehouderijen	-90			
0.10	Mutaties reserves	Vrijval reserve Streekontwikkeling / landschapsprojecten		-113		
8.3	Wonen en bouwen	Inleen personeel De Bulders (afbouw)	-85	-65	-35	-5
		toegevoegd kleine ergernissen	-100	-100	-100	-100
0.10	Mutaties reserves	Vrijval reserves implementatie Omgevingswet	-97	-97	-3	
3. Samen leven en participeren			-6.133	-2.026	-16	-16
3.1	Onderwijs	Specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid SPUK	-82	-82		
3.5	Participatie	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne SPUK	-2.390	-994		
3.5	Participatie	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021 SPUK	-12			
3.5	Participatie	Opvang asielzoekers SPUK	-2.321			
3.8	Cultuur	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid SPUK	-16	-16	-16	-16
3.8	Cultuur	Bieb SPUK	-110			
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	NPO incidentele inhuur sportconsulent SPUK GALA	-27			
5.1	Sportbeleid en activering	Bestedingen specifieke uitkering GALA	-74	-69		
0.10	Mutaties reserves	Vrijval reserve voor 2-jarige extra subsidie voor de bibliotheek.	-50			
0.10	Mutaties reserves	Afschrijvingen locatie Mariahoeve	-757	-757		
0.10	Mutaties reserves	Vrijval algemene reserve voor erfgoedkaart	-65			
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Tijdelijke bijdrage maatschappelijke begeleiding vluchtelingenwerk	-28			
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Tijdelijke opvang asielzoekers (Buitenjan)	-11	-8		
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Vrijval SPUK gelden GALA	-62	-50		
6.3	Inkomensregelingen	Vrijval reserve BUIG	-50			
7.1	Volksgezondheid	Vrijval SPUK gelden GALA	-78	-50		
Totaal incidentele baten			**-7.919**	**-3.151**	**-380**	**-314**

Tabel 11.4 Saldo begroting en meerjarenraming exclusief incidentele baten en lasten

Omschrijving	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Saldo begroting en meerjarenraming exclusief mutatie reserves	-1.570	-2.058	-155	-41
Saldo mutatie reserves	1.614	1.537	405	411
Begrotingssaldo na bestemming	*44*	*-521*	*251*	*371*
Eliminatie saldo incidentele baten en lasten	540	81	-39	7
Saldo begroting en meerjarenraming exclusief incidentele baten en lasten	**584**	**-440**	**212**	**378**

Tabel 6.4 Financiële kengetallen

	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Veilige zone	Onveilige zone
Netto schuldquote	47%	107%	67%	86%	88%	102%	< 130%	> 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	28%	88%	60%	79%	80%	95%	< 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	30%	19%	24%	22%	21%	18%	> 20%	< 20%
Grondexploitatie	1%	0%	0%	0%	0%	0%	< 10%	> 10%
Structurele exploitatieruimte	0%	-1%	-2%	-4%	0%	0%	> 0%	< 0%
Belastingcapaciteit	102%	110%	106%	106%	105%	105%	< 100%	> 100%

Toevoeging op vraag 31 van D66

Voor zowel riolering als afval is het verschil 2025 ten opzichte van 2024:

Riolering

(bedragen x 1.000)	2025	2026	2027	2028
Reeks 2024-2027:				
• Lasten	2.145	2.170	2.204	2.217
• Baten	2.760	2.812	2.863	2.863
	615	642	659	646
Na actualisatie				
Reeks 2025-2028				
• Lasten	2.290	2.021	1.933	2.202
• Baten	2.720	2.785	2.849	2,909
	430	764	926	707
Verschil riolering	185	- 122	- 267	- 61

Afval

(bedragen x 1.000)	2025	2026	2027	2028
Reeks 2024-2027:				
• Lasten	1.572	1.635	1.701	1.705
• Baten	1.951	1.994	2.038	2.083
	379	359	337	378
Na actualisatie				
Reeks 2025-2028				
• Lasten	1.638	1.676	1.715	1.754
• Baten	2.045	2.090	2.136	2.183
	407	414	421	429
Verschil afval	- 28	- 56	- 84	- 51

Verschil riolering en afval samen geven de reeks zoals weergegeven in tabel 1.0 op blz 6 van de begroting: 157 - 179 - 351 - 112

Door deze reeks die via de storting en onttrekking aan de reserves/voorzieningen loopt wordt het effect ten opzichte van voorgaande meerjarenramingen geneutraliseerd.
Wij zijn van mening dat deze correctie verschillen groot zijn. Tegen die achtergrond wordt de methodiek inzake riolering en afval nader bezien, met name “best practices” in het land op basis waarvan deze jaarlijkse correcties kunnen worden geminimaliseerd.